

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakertomus ja tilinpäätös 2025



Pohjois-Pohjanmaan liitto
Poratie 5 A, 90140 Oulu
puhelin 040 685 4000
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi
www.pohjois-pohjanmaa.fi

Oulu 2026

Etu- ja takakannen kuvat Pohjois-Pohjanmaan liitto, Kirsti Reskalenko
Taitto Pohjois-Pohjanmaan liitto / Anne Vimpari

Sisältö

1 Maakuntajohtajan katsaus	4
2 Toimintakertomus	5
2.1 Kehitys Pohjois-Pohjanmaalla	5
2.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen	11
2.3 Pohjois-Pohjanmaan liiton päätöksenteko	18
2.4 Henkilöstötilinpäätös	20
2.5 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
2.6 Tilikauden tulos	25
3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	30
3.1 Toimintayksikkö	30
3.2 Maakunnan kehittäminen ja rahoitus	32
3.3 Maakunnan suunnittelu ja osaaminen	41
3.4 Hallinto	57
4 Tilinpäätöslaskelmat	61
4.1 Tuloslaskelma	61
4.2 Rahoituslaskelma	62
4.3 Tase	63
5 Tilinpäätöksen liitetiedot	64
Tasetta koskevat liitetiedot	65
Jäsenkuntien maksuosuudet ja peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken	68
6 Luettelot ja selvitykset	69
7 Tilinpäätöksen allekirjoitus	70

1

Maakuntajohtajan katsaus

Pohjois-Pohjanmaan kuntien edustajainkokous valitsi kesäkuussa jäsenkuntien edustajat maakuntavaltuustoon ja maakuntahallitus järjestäytyi syyskuussa kunnallisvaalikaudeksi.

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia hyväksyttiin joulukuussa. Maakuntavaltuusto painotti edunvalvonnan voimistamista kaikessa toiminnassamme, kuntayhteistyön tiivistämistä maakunnan kuntien kanssa sekä tiedon ja tiedolla johtamisen merkitystä aluekehityksessä.

Toimintavuonna jatkettiin nykyisen hallitusohjelman toimenpiteisiin vaikuttamista ja käynnistettiin valmisteluita uuden hallituksen ohjelmaan. Vuoden lopulla saatiin kauan odotettuja päätöksiä – kaksoisraiteen rakentaminen Limingan ja Oulun välillä käynnistyy ja maakunnan kunnat saivat monipuolisen potin joululahjarahoja. Pohjoisen Suomen ohjelman ensimmäiset toimet on rahoitettu ja käynnistetty.

Suomen talous kulkee muuta euroaluetta heikompaan latua, vaikka näkyvissä on toipumisen ja kasvun merkkejä. Ennusteiden mukaan investoinneissa, erityisesti vihreän siirtymän hankkeissa ja datakeskuksissa, on nähtävissä valonpilkkuja. Kuitenkaan vahvaa kasvua ei ole näköpiirissä. Pohjois-Pohjanmaalla on useita sähköintensiivisen teollisuuden hankkeita, joten maan hallitukselta edellytetään toimenpiteitä luvituksen ja investointien määrätietoiseksi ja pitkäjänteiseksi edistämiseksi.

Suurimmat maakunnalliset haasteet liittyivät kuntatalouteen, väestökehitykseen, työttömyyden kasvuun ja pitkittymiseen sekä näiden mukanaan tuomiin epävarmuuksiin. Lisäksi monilla alueilla on pulaa osaavasta työvoimasta ja esimerkiksi vuokra-asunnoista. Sote-palveluverkon muutokset vaikuttavat myös kuntiin ja niiden kiinteistöjärjestelyihin.

Itä- ja Pohjois-Suomen vaikuttamisessa yksi teema nostettiin yli muiden. Euroopan komissio julkaisi heinäkuussa esityksen EU:n rahoituskehikseksi vuosille 2028–2034. Geopolitiikka ja toimintaympäristön muutokset aiheuttavat uudistustarpeita, mutta ratkaisevaa on huolehtia jatkuvuudesta ja vahvistaa jo toimivia välineitä. Tällä hetkellä koheesiopolitiikan tukia kohdentuu harvaan asutuksen ja pohjoisen erityisolosuhteiden vuoksi enemmän Itä- ja Pohjois-Suomeen kuin muualle maahan. Jos rahoitusta vähennetään ja sen jakoperusteita muutetaan sekä toimenpiteitä keskitetään kansallisesti, häviämme enemmän kuin muut maakunnat. Valmistautuminen uuteen kauteen käynnistettiin Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen pääsihteerin vetämänä.

Maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman. Aluekehittämishankkeiden välittävän viranomaisen tehtävät hoidettiin mallikkaasti hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Karelia CBC -ohjelma päättyi.

Työyhteisön toimintakulttuurin uudistamiseen, työhyvinvoinnin kehittämiseen sekä johtamiseen ja esihenkilötyöhön panostettiin merkittävästi. Valmennusten myötä työhyvinvointi kehittyi lupaavasti.

Tilikauden -214 482 euron tuloksena esitetään, että kehittämisrahastosta tuloutetaan hankkeiden omavastuurahoituksia 255 562 eurolla, jolloin taseen yli/alijäämätilille kirjataan +41 079 euroa vuodelta 2025.

Jussi Rämetsä
Maakuntajohtaja



2 Toimintakertomus

2.1 Kehitys Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjois-Pohjanmaan väkiluku kääntyi laskuun

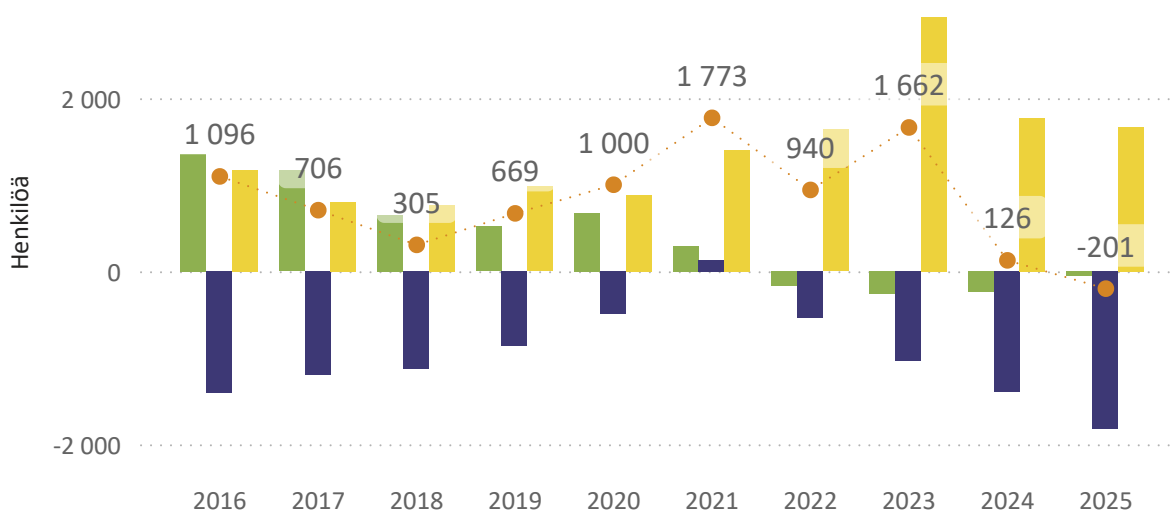
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla asui vuoden 2025 lopussa 418 130 asukasta. Viime vuonna tapahtui historiallinen käänne maakunnan väestönkehityksessä, kun väkiluku aleni ensimmäistä kertaa mittaushistoriassa 201 asukkaalla (-0,05 prosenttia). Väestökehityksen taustalla on se, että maakunnan nettomaahanmuutto oli vuonna 2023 ennätysellisen suuri ja koko tilastohistorian korkein. Nettomaahanmuutto on ollut

poikkeuksellisen suurta ajanjaksolla 2021–2025, ja juuri tämä vahva kansainvälinen muuttovoitto on kantanut maakunnan väestönkasvua viime vuosina. Voimakas maahanmuutto ei ole kuitenkaan johtanut pysyvään asettumiseen maakuntaan, sillä Pohjois-Pohjanmaan osalta valtaosa maan sisällä tapahtuvasta muuttotappiosta koostuu ulkomailta syntyneistä, eli aiempina vuosina maakuntaan muuttaneista henkilöistä.

Koko maan tasolla väestönkasvu hidastui kolmatta vuotta peräkkäin. Vuoden 2025 kasvu jäi 21 000 henkilöön, kun väestönkasvu oli 32 000 vuonna

Pohjois-Pohjanmaa - väestökehityksen osatekijöiden muutokset

● Luonnollinen väestönlisäys ● Kuntien välinen nettomuutto ● Nettomaahanmuutto ● Kokonaismuutos



Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto (viimeisin vuosi) ja väestörakenne (muut vuodet)

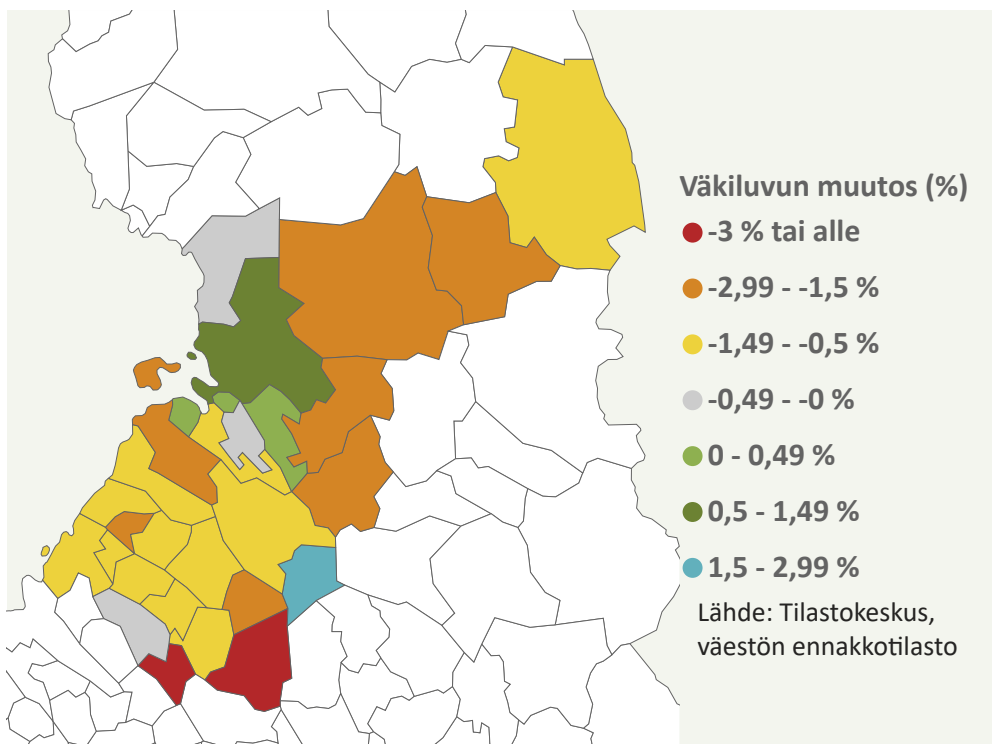
Luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen nettomuutto, nettomaahanmuutto ja väestön kokonaismuutos Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2016–2025.

2024 ja 40 000 vuonna 2023. Maakunnista suurin väestönkasvu oli totuttuun tapaan Uudellamaalla (1,11 prosenttia), Pirkanmaalla (0,68 prosenttia), Ahvenanmaalla (0,68 prosenttia) ja Varsinais-Suomessa (0,66 prosenttia). Myös Pohjanmaa (0,51 prosenttia) ja Lappi (0,04 prosenttia) ylsivät edellisvuoden tapaan positiivisen väestönkasvun – Lapin kohdalla kasvu on voimistunut. 13 maakunnassa väestömäärä aleni. Voimakkainta lasku oli Etelä-Savossa (-0,95 prosenttia) ja Kymenlaaksossa (-0,74 prosenttia).

Syntyvyys kasvoi Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2025 lähes 200 henkilöllä edellisvuodesta, maakuntaan syntyi 3 822 lasta. Kuolleiden määrä kuitenkin ylitti syntyvyyden 48 henkilöllä, ja luonnollinen väestökehitys on ollut jo neljä vuotta peräkkäin negatiivinen. Vuonna 2025 syntyvyys oli korkeimmillaan Keski Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Pohjois Pohjanmaalla, joissa kokonaishedelmällisyysluku vaihteli noin 1,6:n tuntumassa. Matalimmat luvut kirjattiin Pohjois Karjalassa, Kymenlaaksossa ja Etelä Karjalassa, joissa hedelmällisyys jäi selvästi alle 1,3:n.

Vuonna 2025 Pohjois Pohjanmaan nettomaahanmuutto oli +1 669 henkilöä, mikä on noin 100 henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna. Maan sisäisen muuton, eli maakuntien välisen nettomuuton, tappiokehitys kuitenkin syveni edelleen ja saavutti uuden ennätyksen ollen -1 819 henkilöä vuonna 2025 (-1 396 henkilöä vuonna 2024).

Pohjois-Pohjanmaan kunnista väestö kasvoi ennakkotietojen mukaan Vaalassa (2,32 prosenttia / 38 asukasta), Oulussa (0,65 prosenttia / 1 404 asukasta), Lumijoella (0,4 prosenttia / 8 asukasta), Kempeleessä (0,31 prosenttia / 61 asukasta) ja Muhoksella (0,24 prosenttia / 21 asukasta). Muissa maakunnan kunnissa väestö väheni. Suurin väkiluvun lasku tapahtui Pyhäjärvellä (-3,17 prosenttia / -149 asukasta), Reisjärvellä (-3,01 prosenttia / -77 asukasta), Utajärvellä (-2,88 prosenttia / -71 asukasta), Taivalkoskella (-2,65 prosenttia / -97 asukasta) ja Merijärvellä (-2,46 prosenttia / -26 asukasta).



Väkiluvun muutos Pohjois-Pohjanmaan kunnissa vuonna 2025. Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto

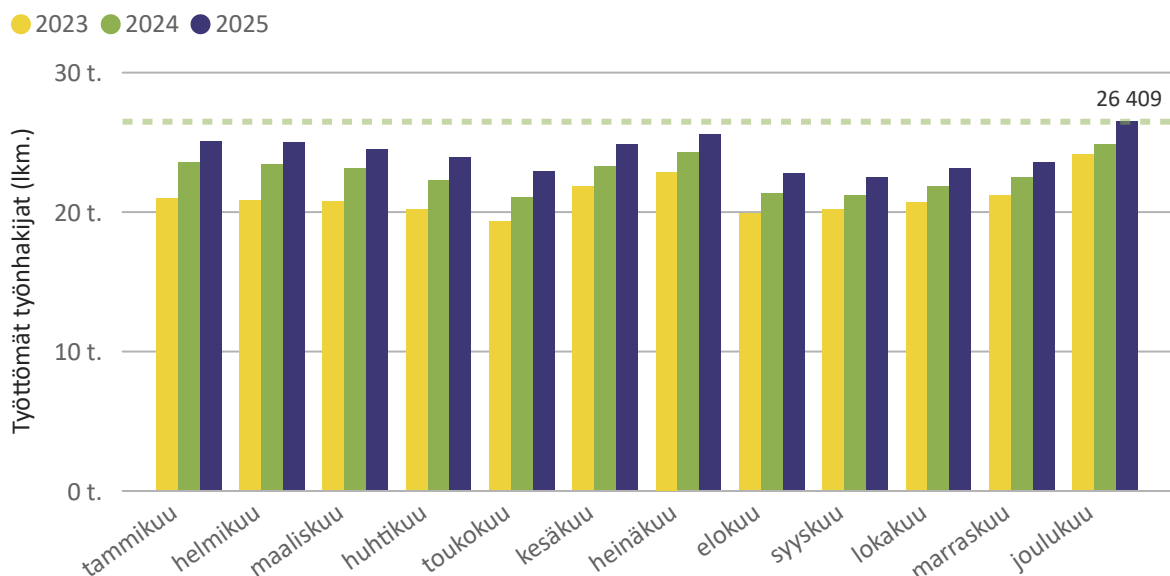
Työmarkkinatilanne heikkeni Pohjois-Pohjanmaalla

Vuonna 2025 Pohjois-Pohjanmaan työllisyysaste oli 70,6 prosenttia (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus), mikä tarkoitti 0,9 prosenttiyksikön parannusta edellisvuoteen. Maakunnan työllisyysaste jäi vain 0,8 prosenttiyksikköä alle koko maan keskiarvon. Maakunnista korkeimmat työllisyysasteet olivat Ahvenanmaalla (80 prosenttia) ja Pohjanmaalla (77 prosenttia), kun taas matalin lukema oli Pohjois-Karjalassa (66 prosenttia). Työllisyysaste nousi edellisvuodesta kahdeksassa maakunnassa. Suurinta kasvu oli Keskipohjanmaalla (+2,5 prosenttiyksikköä), Päijät-Hämeessä (+2 prosenttiyksikköä), Satakunnassa (+1,2 prosenttiyksikköä) sekä Pohjois-Pohjanmaalla (+0,9 prosenttiyksikköä). Etelä-Karjalassa, Etelä-Savossa, Etelä-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla nähtiin hieman yli puolen prosenttiyksikön nousu.

Pohjois-Pohjanmaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2025 lopussa 13,6 prosenttia. Osuus kasvoi vuodessa 0,8 prosenttiyksikköä. Koko maassa työttömien osuus nousi samana aikana yhden prosenttiyksikön ja oli vuoden lopussa 13 prosenttia. Pohjois-Pohjanmaalla työttömien määrä oli vuoden 2025 jokaisena kuukautena korkeampi kuin vuotta aiemmin. Määrä oli suurimmillaan joulukuussa, jolloin työttömiä oli 26 409. Tämä on korkein lukema sitten heinäkuun 2020.

Vuoden 2025 lopussa työttömien osuus työvoimasta oli alhaisempi kahdeksassa Pohjois-Pohjanmaan kunnassa edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten työttömien osuus aleni Taivalkoskella (-2,8 prosenttiyksikköä) ja Vaalassa (-1,6 prosenttiyksikköä). Eniten työttömyys kasvoi vuoden aikana Reisjärvellä (+2,4 prosenttiyksikköä) ja Utajärvellä (+2,3 prosenttiyksikköä). Työttömien osuus työvoimasta kasvoi kaikkiaan 22 Pohjois-Pohjanmaan kunnassa.

Työttömien työnhakijoiden määrä Pohjois-Pohjanmaalla



Lähde: Työnvälitystilasto, KEHA-keskus

Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2023–2025. Lähde: KEHA-keskus, Työnvälitystilasto.

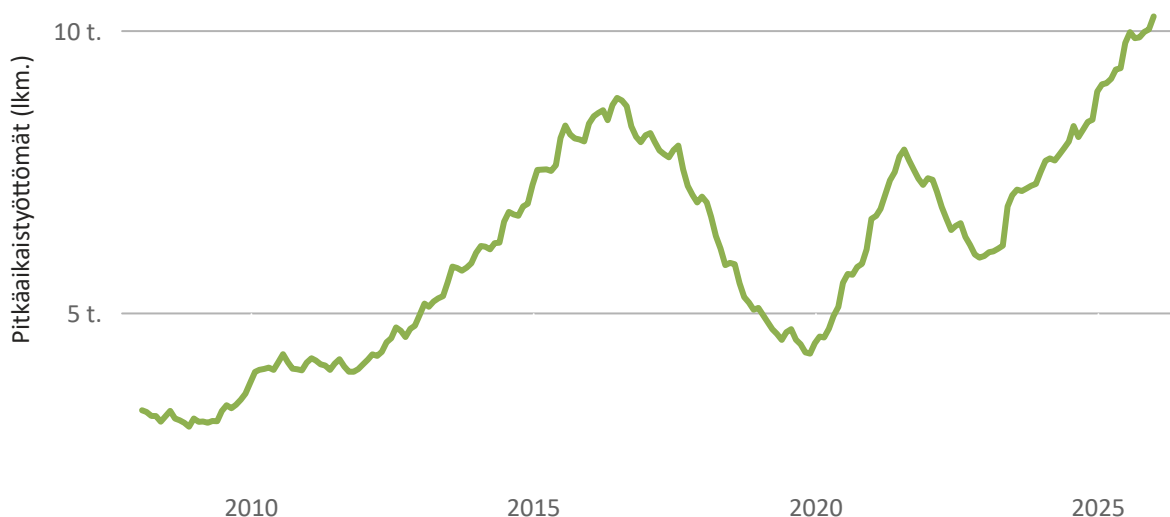
Maakunnan alhaisimmat työttömien osuudet työvoimasta vuoden 2025 lopussa olivat Limingassa (7,7 prosenttia), Pyhännällä (7,8 prosenttia), Merijärvellä (9,2 prosenttia), Kalajoella (9,7 prosenttia) sekä Haapavedellä (9,7 prosenttia). Maakunnan korkeimmat työttömyysasteet olivat Pudasjärvellä (19 prosenttia), Utajärvellä (15,2 prosenttia), Vaalassa (15,2 prosenttia) sekä Oulussa (15,1 prosenttia). Maakunnan kunnista työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuoden aikana eniten Oulussa (+1 316 työtöntä). Oulussa oli vuoden lopussa 16 200 työtöntä työnhakijaa, mikä oli yli 61 prosenttia koko maakunnan työttömistä.

Vuoden 2025 lopussa Pohjois-Pohjanmaalla työttömistä oli 15 655 miehiä ja 10 748 naisia. Vuoden 2024 ja 2025 joulukuun välillä työttömien miesten määrä kasvoi 719 ja naisten määrä 944 henkilöllä. Vuoden 2025 aikana naisten työttömyys kasvoi joka kuukausi lukumääräisesti enemmän kuin miesten. Vuoden 2025 lopussa yli 50-vuotiaita työttömiä oli 8 197, mikä on 408 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonna.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi vuoden aikana peräti 502 henkilöllä, ja vuoden lopussa heitä oli yhteensä 4 215. Nuorten työttömyys lisääntyi 13,5 prosenttia vuoden takaisesta, mikä kertoo vastavalmistuneiden vaikeuksista kiinnittyä työmarkkinoille pitkittyneen heikon suhdanteen keskellä. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkoi myös kasvuaan. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden määrä nousi vuoden 2025 aikana 1 330 henkilöllä. Vuoden 2025 lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli 10 242 henkilöä.

Vuonna 2025 lyhennetyllä työviikolla työskenteli keskimäärin 1 142 henkilöä, mikä on 241 enemmän kuin edellisellä vuonna. Määrä oli alhaisimmillaan joulukuussa, jolloin lyhennetyllä työviikolla oli 847 henkilöä. Lomautettujen määrä puolestaan nousi vuoden loppua kohden ja saavutti huippunsa joulukuussa, 3 072 henkilöä. Tämä on selvästi yli vuoden keskiarvon, joka oli 2 066 henkilöä. Kehitys viittaa siihen, että vuoden viimeisillä kuukausilla lyhennetyiltä työviikoilta on siirrytty yhä useammin lomautetuiksi tai kokonaan työttömiksi työnhakijoiksi.

Pitkäaikaistyöttömien määrä Pohjois-Pohjanmaalla



Lähde: Työnvälitystilasto, KEHA-keskus

Pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2008–2025. Lähde: KEHA-keskus, Työnvälitystilasto.

Pohjois-Pohjanmaan kuntien talous eriytyy: tulokehitys vaimeaa, velka kasvaa monissa kunnissa

Vuodelle 2025 kahdeksan Pohjois-Pohjanmaan kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan. Suurimman korotuksen teki Kuusamo (+1,2 prosenttiyksikköä). Hailuoto ja Kempele nostivat veroprosenttia yhdellä prosenttiyksiköllä, Liminka ja Pudasjärvi 0,5 prosenttiyksiköllä, Reisjärvi 0,3 sekä Oulu ja Siikalatva 0,2 prosenttiyksikköä. Maakunnan painotettu tuloveroprosentti oli 9,35, mikä oli Manner-Suomen maakunnista yhdeksänneksi korkein. Pohjois-Pohjanmaan kunnista korkein tuloveroprosentti oli Ylivieskassa (10,3), joka ylsi lähes kaksinkertaiseksi Manner-Suomen matalimpaan kuntatasoon verrattuna. Yli 10 prosentin tasolle nousivat myös Haapajärvi ja Reisjärvi (10,2) sekä Merijärvi ja Oulainen (10,0).

Tuloveroprosenttien kasvava hajonta heijastaa kuntien erilaisia taloudellisia edellytyksiä. Alueilla, joilla väestö ei kasva ja elinkeinorakenne on kapeampi kuin suurilla kaupunkiseuduilla, veropohja kasvaa hitaammin. Siksi valtionosuuksien tulopohjan tasauksella on edelleen keskeinen merkitys: sen avulla varmistetaan, että kunnilla on tasavertaiset mahdollisuudet järjestää peruspalvelut koko maassa paikallisista olosuhteista riippumatta.

Kiinteistöveroprosentit pysyivät maakunnan kunnissa pääosin ennallaan vuodelle 2025. Korotuksia teki vain neljä kuntaa, ja ne olivat pääosin maltillisia, muutaman kymmenyksen luokkaa. Kärsämäki ja Pudasjärvi nostivat kaikkia kiinteistöverolajejaan, Kärsämäki nosti selvästi eniten muun kuin vakituisen asunnon veroprosenttia (+0,4 prosenttiyksikköä). Merijärvellä korotukset kohdistuivat yleisen rakennuksen ja vakituisen asunnon veroprosentteihin, kun taas Kuusamossa nostettiin yleisen rakennuksen ja muun kuin vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentteja.

Verohallinnon kausitilitystilaston mukaan Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteenlasketut verotulot olivat 0,996 miljardia euroa vuonna 2025. Verotulojen kasvu jäi vaimeaksi, 0,3 prosenttiin vuodesta 2024. Kunnallisveroa tilitettiin 742 miljoonaa euroa (+0,6 prosenttia). Kunnallisverotulojen tilitys laski peräti 22 Pohjois-Pohjanmaan kunnassa, eniten Lumijoella (-7,9 prosenttia) ja Sievissä (-6,5 prosenttia). Kahdeksassa kunnassa kunnallisverotulot kasvoivat. Vahvinta kasvu oli Kempeleessä (13,3 prosenttia), Hailuodossa (11,8 prosenttia) ja Kuusamossa (10,4 prosenttia). Myös Pyhännällä (6,6 prosenttia) ja Limingassa (5 prosenttia) kunnallisverotulot kasvu oli hyvällä tasolla.

Vuoden 2025 yhteisöverotulojen tilitykset Pohjois-Pohjanmaan kunnille laskivat 10,5 prosenttia edellisvuodesta ja olivat yhteensä 84 miljoonaa euroa. Tilitykset kasvoivat puolessa maakunnan kunnista, kun vuotta aiemmin tilitykset laskivat lähes kaikissa kunnissa. Kasvu oli voimakkainta Utajärvellä (13 prosenttia). Lähes kymmenen prosentin nousu toteutui Hailuodossa, Merijärvellä ja Reisjärvellä. Alavieskassa, Nivalassa, Taivalkoskella, Vaalassa ja Muhoksella kasvu ylsi lähelle viittä prosenttia tai sen yli. Yhteisöverot laskivat yli kymmenen prosenttia yhdeksässä maakunnan kunnassa, eniten Raahessa (-32 prosenttia), Pyhäjärvellä (-23 prosenttia), Oulaisessa (-23 prosenttia) ja Haapajärvellä (-22 prosenttia).

Kiinteistöverotilitykset jatkoivat vakaata kasvua: maakunnan tasolla ne kasvoivat 5,1 prosenttia ja nousivat lähes 170 miljoonaan euroon. Voimakkainta kasvu oli jo toista vuotta peräkkäin Siikajoella, vuonna 2025 kasvu oli 35 prosenttia (vuonna 2024 peräti 70 prosenttia). Vuosi 2025 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin Siikajoen Karhukankaan ja Navettakankaan tuulivoimapuistot olivat käytössä. Myös Pudasjärvellä kiinteistöverotulot kasvoivat yli 30 prosenttia. Pudasjärven kiinteistöverojen kasvun taustalla on pääosin tuulivoimarakentaminen, mutta myös korotetut veroprosentit. Yli 10 prosentin kasvu nähtiin myös Oulaisissa, Kuusamossa, Kärsämäellä ja Merijärvellä. Muutamissa kunnissa kiinteistöverot kuitenkin laskivat hieman, eniten Pyhäjoella (-7 prosenttia).

Pyhäjoella ja Vaalassa kiinteistöverotulot muodostavat yli puolet kunnan verotuloista. Kiinteistöverotulojen osuus on merkittävä myös Utajärvellä (46 prosenttia), Pyhännällä (34 prosenttia), Siikajoella (31 prosenttia), Kalajoella (28 prosenttia), ja Kuusamossa, Iissä, Muhoksella, Haapajärvellä ja Merijärvellä yli 20 prosenttia. Kiinteistöveron osuus oli alhaisin Tyrnävällä, Limingassa ja Lumijoella, 10 prosenttia tai alle.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan Pohjois-Pohjanmaan kunnille maksettiin valtionosuuksia vuonna 2025 yhteensä 418 miljoonaa euroa, mikä on 8,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuudet kasvoivat suhteellisesti eniten Oulussa (22 prosenttia), Pyhännällä (20 prosenttia) ja Pyhäjärvellä (20 prosenttia). Valtionosuudet laskivat viidessä kunnassa, joista suurimmat vähennykset kohdistuivat Raaheen (-19 prosenttia) ja Haapajärven (-12 prosenttia). Harkinnanvaraista valtionosuutta saivat vuonna 2025 Pyhäjärvi (53 euroa/asukas) ja Merijärvi (31 euroa/asukas).

Vuoden 2025 tilinpäätösarvioiden mukaan 16 Pohjois-Pohjanmaan kuntaa teki positiivisen tuloksen. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 21 kuntaa. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja 15 kunnassa, kun edellisvuonna näitä kuntia oli yhdeksän.

Taseeseen kirjattavaa tilikauden ylijäämää kertyi 18 kunnassa. Suurin ylijäämä muodostui edellisvuoden tapaan Pyhäjoelle – noin 1 400 euroa asukasta kohti. Myös Vaalan, Oulaisen, Haapajärven, Siikajoen ja Pudasjärven taseeseen kertyi yli 250 euroa asukasta kohti. Taseeseen kirjattavaa alijäämää muodostui 12 kunnassa, ja näistä suurimmat olivat Merijärvellä ja Pyhäjärvellä.

Vuoden 2025 lopussa kolmella Pohjois-Pohjanmaan kunnalla oli taseessaan vielä aiemmilta vuosilta kertynyttä kumulatiivista alijäämää. Suurin kertynyt alijäämä oli Merijärvellä, yli 1 000 euroa asukasta kohti. Pyhäjärvellä kumulatiivinen alijäämä oli hieman alle 800 euroa asukasta kohti, ja Reisjärvellä vajeus jäi alle 200 euroon per asukas.

Puolet Pohjois-Pohjanmaan kunnista pystyi alentamaan asukaskohtaista lainamäärää vuonna 2025. Lainakanta aleni eniten Pyhännällä, Pudasjärvellä ja Lumijoella. Maakunnan korkein lainakanta oli edelleen Reisjärvellä, mutta kunta onnistui vähentämään lainamäärää lähes 300 euroa asukasta kohti. Asukasmäärään suhteutettuna lainakanta kasvoi eniten Pyhäjärvellä, Alavieskassa, Taivalkoskella, Kalajoella ja Kempeleessä. Puolella maakunnan kunnista lainakanta ylitti 5 000 euroa asukasta kohti.

Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi tilinpäätösarvioiden mukaan lähes 200 euroa asukasta kohti, kun vuotta aiemmin kasvu oli noin 100 euroa per asukas. Maakunnan keskimääräinen lainakanta oli vuoden 2025 lopussa 4 340 euroa asukasta kohti, mikä oli Manner-Suomen maakunnista kuudenneksi korkein. Korkein lainakanta oli Keski-Pohjanmaalla, noin 5 900 euroa asukasta kohti. Koko Manner-Suomen kunnissa keskimääräinen lainakanta oli 3 580 euroa per asukas vuonna 2025, ja se kasvoi noin 150 eurolla edellisvuodesta.

2.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

STRATEGISET TAVOITTEET				
Strateginen linjaus 2025: Maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus				
Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Pohjoinen porttina länteen.	Pohjoisen ohjelman toimeenpanon edistäminen. Vaikuttamistyö eurooppalaiseen liikennepoliittikkaan sekä kansalliseen Liikenne12-suunnitelmaan ja sen toimeenpanoon (Väylän investointiohjelma) maayhteyksien kehittämiseksi länteen sekä kytkeytymiseksi Ruotsin ja Norjan tie- ja raideverkkoon	1) Pohjois-Pohjanmaan tavoitteiden sisältyminen Valtioneuvoston kanslian työskentelyyn ja päätöksentekoon. 2) TEN-T-kärkihankkeiden suunnitelmavalmiuden parantaminen. 3) Pohjoisen hankkeiden sisältyminen Väylän investointiohjelmaan.	”1) Saavutettavuus on yksi Pohjoisen Suomen ohjelman kuudesta painopisteestä. Valtioneuvosto hyväksyi marraskuussa Oulu–Liminka-kaksoisraiteen suunnitelman. Lisätalousarvioesitys varmistaa rahoituksen Liminka–Oulu-välin kaksoisraiteelle (209 M€) ja henkilöliikenteen käynnistämiseen Oulusta Haaparantaan (1,9 M€). Ylivieskan vt 27 ratasilta sai rahoituksen. 2) Aktiivinen vaikuttaminen kansallisen Liikenne12-suunnitelman valmisteluun. 2/2026 lausunto valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksesta vuosille 2026–2037. Iin ohitustien suunnitteluvaihtoehtojen parantaminen sisältyy Oulun seudun MAL-sopimukseen. 3) Viimeisin investointiohjelma on laadittu vuosille 2025–2032. Ohjelmaa ei päivitetty toimintavuonna LJS12-suunnitelman viivästymisen vuoksi.	Maakuntahallitus, maakuntajohtaja, suunnittelujohtaja, maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Strateginen linjaus 2025: Kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyyn edellytykset				
Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Osaajien Pohjois-Pohjanmaa	Edunvalvonnan ja ennakkoinnin kohdentuminen vastaamaan työvoiman tarvetta.	1) Ennakointitiedon hyödyntäminen edunvalvonnassa. 2) Teeman esilletuonti AL-KE-keskustelussa ja aluekehittämisessä	1) Laadittu aluekehityskeskustelua tukeva aluekehityksen tilanne- ja kehityskuva 11/2025. Skenaaritarkastelu valmistunut 2/2025, suhdanneaineistot ja -analyysit 3/2025 ja 9/2025. Tuotettu tietopohjaa VOS-uudistuksen tueksi kunnille. 2) Aluekehityskeskustelut 3/2025. Teemoina luonnon monimuotoisuus, alueellinen resilienssi ja henkinen kriisinkestävyys sekä alueellisten ja kansallisten toimien yhteensovitus talouskasvun vauhdittamiseksi. Maakuntaohjelman 2026-2029 strategisena kehittämisteemana on koulutuksen ja osaamisen ekosysteemin kehittäminen ja osaajien saatavuus. Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmän sekä sivistysjohtajien verkoston aktiivinen toiminta tiivistänyt liiton ja maakunnan koulutuksen järjestäjien edunvalvontayhteistyötä.	Maakuntajohtaja, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen

<p>Innovaatio-toiminnan ja älykkään erikoistumisen kehittäminen erityisesti vihreässä siirtymässä ja vähäpäästöisessä energiassa.</p>	<p>1) Maakunnan toimijoiden hankeaktivointi. 2) Vihreän siirtymän edistäminen Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman kautta. 3) Älykkään erikoistumisen strategian tarkastelu osana maakuntaohjelmapirosessia.</p>	<p>1) Infotilaisuudet rahoituksesta (lkm). 2) Rahoituksen kohdentuminen vihreään siirtymään. 3) Älykkään erikoistumisen strategia on integroitu osaksi uutta maakuntaohjelmaa.</p>	<p>1) Yhdeksän rahoitusinfoa eri ryhmille ja organisaatioille. Tilaisuuksissa käsiteltiin EU-rahoitusmahdollisuuksia, ohjelmamuutosten vaikutuksia alueelliseen rahoitukseen sekä uuden EU-rahoituskauden valmistelun tilannetta. Asiaa esiteltä Pohjois-Suomen koordinaatioryhmälle, OIA:n johtoryhmille, elinvoimaryhmälle, matkailun kehittämisryhmälle sekä Oulun yliopistolle ja DIAKille. 2) Vihreän siirtymän edistäminen Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman kautta: vuonna 2025 TL2 Hiilineutraali Suomi rahoitusta sidottiin yhteensä n. 5,9 M€ 22 hankkeeseen. Rahoitus jakaantuminen: Et. 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, 1,2 M€ (4 kpl) Et. 2.2 Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen, 1,6 M€ (4 kpl) Et. 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen, 3,1 M€ (14 kpl) 3) Älykkään erikoistumisen strategian sisällölliset painotukset ovat edelleen ajankohtaisia ja ne arvioitiin maakuntaohjelmatyön valmistelun yhteydessä. Älykkään erikoistumisen strategia integroitiin osaksi 12/2025 hyväksyttyä maakuntaohjelmaa 2026–2029 ja nykyisillä painotuksilla voidaan jatkaa nykyisen EU-ohjelmakauden loppuun asti. AES-tavoitteiden toteuma on hyvä. Pohjois-Pohjanmaa on mukana kahdeksassa EU-tasoissa älykkään erikoistumisen kumppanuudessa sekä Vanguard Initiativessa.</p>	<p>Maakunnan kehittäminen ja rahoitus.</p>
<p>TKI-toiminnan kehittäminen huomioiden kokonaisturvallisuus ja kaksikäytön mahdollisuudet.</p>	<p>Hankerahoituksen kanavoituminen teemaan.</p>	<p>Teemaan kohdennettu hankerahoitus.</p>	<p>Hankerahoitus kohdennettu Northern Defence and Security Network (NDSN) toiminnan yritysveloitukseen koordinoitiin, 34 300 €.</p>	<p>Maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakuntajohtajan toimintayksikkö.</p>

Strateginen linjaus 2025: Euroopan unionin pohjoisten alueiden painoarvo ja siihen kohdistuva sääteily				
Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Pohjoisten näkökulmien edistäminen kansainvälisissä verkostoissa ja päätöksenteossa	CPMR:n työryhmissä vaikuttaminen. Brysselin toimiston hyödyntäminen Pohjois-Pohjanmaan asioiden edistämässä. Itämeren matkailustrategian koordinaatio sekä toimeenpano.	Vaikuttamistoimet EU-tason politiikkalinjauksiin. Jatkohankkeen turvaaminen vuosille 2025-2026.	Koheesiopolitiikkaan liittyvät lausunnot valiokunnille. Läsnäolo ja vaikuttajatapaamiset Brysselissä. CPMR:n hallinto- ja työryhmissä vaikuttaminen. Laadittu Pohjois-Pohjanmaan liiton vaikuttamisen toimintamalli CPMR:ssä. Ohjausryhmätyöskentely eurooppalaisen raidelevyteen siirtymiseen -selvitystyössä. EUSBSR PAC Tourism -hankkeelle on myönnetty rahoitus vuoden 2026 loppuun saakka.	Maakuntahallitus, maakuntajohtajan toimintayksikkö, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen.
Vaikuttaminen 2028 alkavaan rahoituskautteen.	Toimiminen Pohjois-Suomen maakuntien puheenjohtajana. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyö. Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) yhteistyö. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyö koskien EU-toimistoa.	Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston johtoryhmän sekä alue- ja rakennepolitiikan (ARP) ryhmän työskentely. Siirtymästrategian laatiminen itäisen Suomen raja-alueille. Brysselin toimiston hyödyntäminen vaikuttamistyössä.	Valmistautuminen ja vaikuttaminen tulevaan rahoituskautteen NSPA ja CPMR yhteisellä kannanotoilla sekä komission johtoon että NSPA-alueiden kannanotolla Suomen ja Ruotsin pääministereihin. Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat organisoituivat alueellisesti valmistelevaan tulevaa ohjelmakautta. Pohjois-Pohjanmaan liitto koordinoi työtä, AKKE-hanke (pääsihteeri) hyväksyttiin. IP-alueen EU-toimiston, EU-toimiston johtoryhmän sekä alue- ja rakennepolitiikan työryhmän työskentely ja edunvalvonta Brysselissä. NSPA OECD -tutkimusraportin valmistuminen 2/2025. OECD Itärajaselvityksen valmistuminen ja julkistaminen 6/2025. Itä- ja Pohjois-Suomen vaikuttavuusraportin julkaisu Yhdessä kohti kestävä Eurooppaa tuo esiin alueen vahvuudet, kehityshaasteet ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen merkityksen alueelle.	Maakuntajohtaja, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen.

Strateginen linjaus 2025: Kuntien elinvoimaisuus ja uudistuminen				
Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Kuntien tukeminen elinvoiman kehittämisessä ja edunvalvonnassa tunnistaen erilaisten kuntien tarpeet	Kuntien välisen taide- ja kulttuurialan yhteistyömallin ja verkostojen vahvistaminen. Kuntayhteistyön tiivistäminen: kuntajohtajakoukset, seminaarit, kuntakierrokset, elinvoimaryhmän toiminta.	Toteutuneet kumppanuuspöydät. 1) Elinvoimaryhmän kokoukset neljä kertaa vuodessa. 2) Kuntajohdajakokousten lukumäärä. 3) Asiantuntija- ja yhteistyöfoorumit lukumäärä.	Kahdeksan toteutunutta kumppanuuspöytää. 1) 4 elinvoimaryhmän kokousta. 2) 4 kuntajohtajien kokousta, kuntajohtajaseminaari 1/2025, opintomatka 10/2025. 3) Asiantuntija- ja yhteistyöforumit: - maakuntakaavoituksen neuvottelukunta: 3 kokousta - Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvoinnin verkosto: 3 kokousta - Hyvinvointifoorumi 11/2025. - Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyöryhmä: 2 kokousta - 3 maakuntaohjelman aluekierrosta - 2 sivistysjohtajien verkoston kokousta ja tilannekuvaseminaari - 3 matkailun kehittämistyöryhmän kokousta ja maakunnallinen matkailufoorumi - elintarviketalousryhmä: 2 kokousta - 4 Oulun vaalipiirin kansanedustajatapaamista	Maakuntajohtaja, maakunnan kehittäminen ja rahoitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen
Maakunnan elinvoiman kasvattaminen ennakoivalla maankäytön- ja merialuesuunnittelulla	Energia- ja ilmastovaihemaa- kuntakaavan toteutuksen edistäminen. Merialuesuunnitelman II vaiheen valmistelu.	Maakuntakaavan edistäminen. Annettujen lausuntojen lukumäärä. Merialuesuunnitelman 2.0 valmistuminen luonnosvaiheeseen.	Energia- ja ilmastovaihemaa- kuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 5/2025. Charles-hankkeen käynnistyminen. Kaavatiimin antamia lausuntoja 166 kpl. Merialuesuunnittelun osalta toimintavuonna valmistuivat teemapainotetut visiot, luonnos valmistuu 2026.	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen.

Strateginen linjaus 2025: Tulevaisuuden rakentaja ja tiedolla johtaja				
Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Ennakoivan ja tietoperusteisen päätöksenteon tukeminen ja tiedon jakaminen	<p>Tilanne- ja tulevaisuuskuvan säännöllinen päivittäminen.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohteen ja kuntien välisen strategisen yhteistyösopimuksen toimeenpano ja yhteistyön sovijaosapuolten kesken.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuusskenaarioiden valmistelu.</p>	<p>1) Pohjois-Pohjanmaan suhdanneaineistojen ja -analyysin julkaiseminen kaksi kertaa vuodessa.</p> <p>2) ALKE-keskusteluja tukevan tilanneja kehityskuvan laatiminen.</p> <p>3) Pohjois-Pohjanmaan ennakointiverkoston kokoontui neljä kertaa.</p> <p>1) Tilannekuvaseminaarin järjestäminen ja toimintakonseptin kehittäminen.</p> <p>2) HYTE-neuvottelu keväällä 2025.</p> <p>3) Kuntajohtajafoorumit</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuusskenaarioiden hyväksyminen maakuntahallituksessa.</p>	<p>1) Suhdanneaineistojen analyysi ja siihen liittyvä viestintä maaliskuu- ja syyskuussa. Ennakointi- ja tietotuotantopalvelun saatavuutta ja näkyvyyttä kehitetty.</p> <p>2) Maakunnan tilanne- ja kehityskuvan valmistuminen ja toimitus TEM:öön 11/2025.</p> <p>3) Kuusi ennakointiverkoston kokousta ja edeltävät valmisteluryhmän kokoukset.</p> <p>1) Järjestettiin Pohjois-Pohjanmaan tilannekuvaseminaari 2/2025.</p> <p>2) Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Pohteen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen neuvottelu 6/2025.</p> <p>3) Osallistuminen Pohteen kuntajohtajafoorumitoimintaan (4 kokousta) sekä foorumeita valmistelevan työvaliokunnan toimintaan.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan skenaariotyön valmistuminen 2/2025.</p>	Maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus.
Maakunnan kehittämisen strategiset suuntaviivat	Maakuntaohjelman laatiminen yhteistyössä kuntien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.	Maakuntaohjelman hyväksyminen maakuntavaltuustossa syksyllä 2025.	Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntaohjelman 2026-2029 joulukuussa 2025.	Maakuntahallitus, maakunnan suunnittelu ja osaaminen, maakunnan kehittäminen ja rahoitus.

Pohjoisen ohjelman vaikuttava toimeenpano alueellisesti	Työskentely Pohjoisen ohjelman neuvottelukunnassa.	Valmisteltujen toimenpide-esitysten toteutuminen.	Puoliväliriihestä 5/2025 maan hallitukselta vahva tuki Pohjoisen Suomen ohjelman toimeenpanon käynnistämiseksi. Edenheitä esityksiä: - 6G resilienssi verkot - matkailijaverot - investointityrkit - saavutettavuushankkeet - AKKE-haku toimenpiteisiin - Pohjoismainen yhteistyö	Maakuntajohtaja, suunnittelujohtaja.
---	--	---	--	--------------------------------------

Strateginen linjaus 2025: Innostuneiden osajien yhteisö

Tavoite 2025	Toimenpide	Mittari	Toteuma	Vastuutahot
Johtamisen ja esihenkilötyön vahvistaminen	1) tulevaisuuskyvykkään organisaation toimintamallin luominen ja 2) organisaatiokulttuurin uudistaminen. 3) Valmentavan johtamisen käytänteiden luominen ja 4) esihenkilötyön vahvistaminen - henkilöstötyöpajat - esihenkilövalmennus - johtoryhmävalmennus.	Työelämän laatua mittaavien QWL-kyselyiden (3) tulokset: 1) QWL-indeksi (kaikki). Osa-alueindeksit: Johtaminen, esihenkilötoiminta, toimintakulttuuri, osaaminen, prosessit. Työelämän laadun itsearvostustekijät: 2) Päämäärät ja luovuus 3) Yhteenkuuluvuus ja identitetti 4) Fyysinen ja psyykinen turvallisuus Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset 2025.	InnOKE-projekti päättyi: 1) Työelämän laatua mittaava kokonaisindeksi nousut keskimääräistä paremmalle tasolle 60,1 % -> 73,6 % • Johtaminen 54,5 % -> 66,1 % • Esihenkilötyö 65,7 % -> 76,7 % • Prosessit 55,3 % -> 70 % Työelämän laadun itsearvostustekijät nousseet: 2) Päämäärät ja luovuus: 74 % -> 89 % 3) Yhteenkuuluvuus ja identiteetti: 78,1 % -> 89,5 % 4) Fyysinen ja emotionaalinen turvallisuus: 82,6 % -> 91,4 % Vuosien 2024-2025 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet toteutuneet jokaisessa teemassa, tavoitteet saavutettu osittain.	Maakuntajohtaja Maakuntajohtajan toimintayksikkö Vastuualuejohtajat.

<p>Työhyvinvoinin ja organisaatiokulttuurin kehittäminen</p>	<p>1) tulevaisuuskyvykkään organisaation toimintamallin luominen ja 2) organisaatiokulttuurin uudistaminen. 3) Organisaation sisäisen yhteistyön lisääminen asiakasnäkökulma huomioiden. 4) Sisäisen viestinnän vahvistaminen: viestintäsuunnitelma osana strategia-työtä, henkilöstötyöpajat.</p>	<p>Työelämän laatua mittaavien QWL-kyselyiden (3) tulokset: 1) QWL-indeksi (kaikki) Osa-alueindeksit: Johtaminen, esihenkilötoiminta, toimintakulttuuri, osaaminen, prosessit. Työelämän laadun itsearvostustekijät: 2) Päämäärät ja luovuus 3) Yhteenkuuluvuus ja identitetti 4) Fyysinen ja psyykinen turvallisuus</p> <p>Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset 2025.</p>	<p>nnOKE-projekti päättyi: 1) Työelämän laatua mittaava kokonaisindeksi nousut keskimääräistä paremmalle tasolle 60,1 % -> 73,6 % • Johtaminen 54,5 % -> 66,1 % • Esihenkilötyö 65,7 % -> 76,7 % • Prosessit 55,3 % -> 70 % Työelämän laadun itsearvostustekijät nousseet: 2) Päämäärät ja luovuus: 74 % -> 89 % 3) Yhteenkuuluvuus ja identiteetti: 78,1 % -> 89,5 % 4) Fyysinen ja emotionaalinen turvallisuus: 82,6 % -> 91,4 %</p> <p>Vuosien 2024-2025 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet toteutuneet jokaisessa teemassa, tavoitteet saavutettu osittain.</p>	<p>Maakuntajohtaja Maakuntajohtajan toimintayksikkö Vastuualuejohtajat Henkilöstö</p>
--	--	---	--	---

2.3 Pohjois-Pohjanmaan liiton päätöksenteo

Edustajainkokous

Kuntien edustajainkokous valitsi kesäkuussa jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet kuntavaalikaudelle 2025–2029. Perussopimuksen mukaan kukin jäsenkunta saa yhden edustajan jokaista alkavaa 7000 asukasta kohti. Laskelma perustuu kuntavaaleja edeltävän vuodenvaihteen väkilukuun. Maakuntavaltuutetuista 31 on Oulusta, neljä Raahesta, kolme Kempeleestä, kolme Kuusamosta ja kolme Ylivieskasta. Muista Pohjois-Pohjanmaan kunnista kustakin on yksi tai kaksi edustajaa.

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuustolla on Pohjois-Pohjanmaan liiton ylin päätösvalta. Maakuntavaltuustossa on 75 jäsentä, jotka ovat edustamiensa kuntien valtuustojen jäseniä. Maakuntavaltuuston poliittinen jakauma vastaa vuoden 2025 kuntavaalien tulosta Pohjois-Pohjanmaalla. Keskusta on suurin puolue 28 paikalla. Kokoomuksella on 13 ja sosialidemokraateilla 12 paikkaa. Vasemmistoliitolla on yhdeksän paikkaa, perussuomalaisilla ja vihreillä molemmilla kuusi valtuustopaikkaa. Kristillisdemokraateilla on yksi paikka.

Maakuntavaltuusto kokoontui toimintavuonna kolme kertaa. Vuoden 2025 ensimmäisessä kokouksessa maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton vuoden 2024 tilinpäätöksen sekä myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden. Maakuntavaltuusto hyväksyi uuden hallintosäännön, joka astui voimaan 1.9.2025.



Maakuntavaltuuston puheenjohtajisto vasemmalta alkaen: 3. varapj Juha Koskela (kesk.), Ylivieska, 1. varapj Sanna Laine (sd.), Kempele, pj. Senja Kovaniemi (kesk.), Liminka ja 2. varapj Jouni Jussinniemi (vas.), Pyhäjärvi

Maakuntavaltuuston puheenjohtajisto 8.9.2025

saakka:

- puheenjohtaja Lyly Rajala (kok.), Oulu
- 1. varapuheenjohtaja Jouni Jussinniemi (vas.), Pyhäjärvi
- 2. varapuheenjohtaja Jarmo Haapaniemi (sd.), Kempele
- 3. varapuheenjohtaja Tuomas Okkonen (ps.), Liminka

Uusi maakuntavaltuusto järjestäytyi syyskuussa ja valitsi maakuntahallituksen toimielinten puheenjohtajistot. Kokouksen yhteydessä valtuutetuille järjestettiin perehdytystilaisuus.

Maakuntavaltuuston 8.9.2025 valitsema puheenjohtajisto:

- puheenjohtaja Senja Kovaniemi (kesk.), Liminka
- 1. varapuheenjohtaja Sanna Laine (sd.), Kempele
- 2. varapuheenjohtaja Jouni Jussinniemi (vas.), Pyhäjärvi
- 3. varapuheenjohtaja Juha Koskela (kesk.), Ylivieska

Joulukuun kokouksessa maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026–2029, Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025–2029 sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028. Kokouksessa hyväksyttiin hallintosäännön tehdyt muutokset sekä valittiin tarkastuslautakunnan jäsenet vuosille 2025–2029 sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Maakuntahallitus

Maakuntahallituksessa on 13 jäsentä. Maakuntahallituksen esittelijänä toimii maakuntajohtaja Jussi Rämetsä. Vuonna 2025 pidettiin kymmenen kokousta, joista vanhalla kokoonpanolla kuusi ja uudella neljä kertaa. Uudelle maakuntahallitukselle järjestettiin syyskuussa perehdytystilaisuus ensimmäisen kokouksen yhteydessä.

8.9.2025 saakka maakuntahallitukseni puheenjohtajana toimi Lauri Nikula (kesk.) Oulusta ja varapuheenjohtajana Esa Aalto (vihr.) Oulusta. Syyskuussa maakuntavaltuusto valitsi maakuntahallituksen puheenjohtajaksi Lauri Nikulan (kesk.) Oulusta ja varapuheenjohtajaksi Mikko Korkeakosken (kok.) Ylivieskasta.

Maakuntahallitus 2025–2029

Esa Aalto (vihr.), Oulu
(Latekoe Lawson Hellu (vihr.), Oulu)
Jarmo Haapaniemi (sd.), Kempele
(Jonne Haapala (sd.), Oulainen)
Miika Heikkilä (kesk.), Kalajoki
(Pasi Jarva (kesk.), Kempele)
Pia Hiltunen (sd.), Oulu
(Essi Leinonen (sd.), Oulu)
Kaarina Kailo (vas.), Oulu
(Sari Janatuinen (vas.), Kempele)
Antti Kangas (ps.), Sievi
(Esko Loukkola (ps.), Kärsämäki)
Elina Kemppainen (kesk.), Kuusamo
(Anne Andersson (kesk.), Kärsämäki)
Mikko Korkeakoski (kok.), Ylivieska
(Matti Peltola (kok.), Nivala)
Pirkko Mattila (kesk.), Muhos
(Maija Paavola (kesk.), Utajärvi)
Timo Mehtälä (kesk.), Haapavesi
(Jarmo Vuolteenaho (kesk.), Nivala)
Lauri Nikula (kesk.), Oulu
(Harri Karjalainen (kesk.), Taivalkoski)
Sari Nurro (kok.), Raahe
(Katri Virtanen (kok.), Pudasjärvi)
Marjut Suviaro (kesk.), Oulainen
(Riitta-Liisa Salmenkangas (kesk.), Siikajoki)

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta arvioi kuinka hyvin valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat ja varmistaa, että liiton toiminta on järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Lautakunta antoi arviointikertomuksensa maakuntavaltuustolle sekä valmisteli valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lautakunnassa on seitsemän jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Tarkastuslautakunta kokoontui vanhalla kokoonpanolla vuonna 2025 neljä kertaa. Yksi kokous pidettiin Limingassa. Viides ja syyskauden viimeinen kokous oli uuden tarkastuslautakunnan järjestäytymiskokous. Tarkastuslautakunta valvoi kuntalain 84 §:n mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Toimintavuonna Pohjois-Pohjanmaan liiton tilintarkastuksesta vastasi TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Marko Paasovaara.

Tarkastuslautakunnan toimikaudella 2021–2025 puheenjohtajana toimi Kristian Ruotsalainen (kok.) Limingasta ja varapuheenjohtajana Matti Leiviskä (kesk.). Toimikaudeksi 2025–2029 puheenjohtajaksi maakuntaavaltuusto valitsi Matti Leiviskän (kesk.) Pyhännältä ja varapuheenjohtajaksi Tuula Ala-Ahon (sd.) Oulusta.

Tarkastuslautakunta toimikaudella 2025–2029
Tuula Ala-aho (sd.), Oulu
(Ismo Viirimaa (sd.), Ylivieska)
Jouni Jussinniemi (vas.), Pyhäjärvi
(Aila Mäkisalo (vas.), Siikajoki)
Johanna Karjula (kesk.), Oulu
(Leena Luoma-aho (kesk.), Hailuoto)
Matti Leiviskä (kesk.), Pyhäntä
(Eino Jakkula (kesk.), Lumijoki)
Kristian Ruotsalainen (kok.), Liminka
(Hanna Saari (kok.), Kalajoki)
Seppo Sorvari (vihr.), Raahe
(Marja-Leena Kempainen (kd.), Oulu)
Ira Toppinen (kesk.), Siikalatva
(Janne Mäkinen (kesk.), Haapavesi)

Pohjois-Suomen neuvottelukunta

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimi Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajamaakuntana vuonna 2025. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi Pohjois-Savon liitto. Neuvottelukuntien kokouksiin on osallistunut maakuntahallituksen ja -valtuuston puheenjohtajiston lisäksi maakuntajohtaja ja vastuualuejohtajat.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

Voimassa olevan aluekehityslain perusteella Pohjois-Pohjanmaan liitto on vastuussa maakunnan yhteistyöryhmän toiminnasta. Yhteistyöryhmä kokoontui kuusi kertaa. Puheenjohtajana toimi Matti Heikkilä (kesk.) Kuusamosta 22.9.2025 saakka, jolloin maakuntahallitus valitsi puheenjohtajaksi Lyly Rajalan (kok.) Oulusta.

2.4 Henkilöstötilinpäätös

Henkilöstörakenne

Vuoden 2025 lopussa Pohjois-Pohjanmaan liitossa työskenteli 40 henkilöä. Maakunnan kehittäminen ja rahoitus -vastuualueelle sijoittui yhdeksän henkilöä, maakunnan suunnittelu ja osaaminen sekä hallinnon vastuualueelle kummallekin 13 sekä toimintayksiköön viisi henkilöä mukaan lukien maakuntajohtaja. Henkilöstömäärä väheni kuudella edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstöstä 95 prosenttia (38 henkilöä) oli vakinaisia viranhaltijoita ja työntekijöitä. Määräaikaisten työsuhteita oli viisi prosenttia ja näissä perusteena olivat määräaikaisten projektit. Naisten osuus henkilöstöstä oli 60 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli toimintavuoden lopussa 52,8 vuotta. Henkilöstön keski-ikä on noussut hieman edellisvuoteen verrattuna, jolloin se oli 51,3 vuotta.

Kunta-alalla työskentelevän henkilöstön keski-ikä on noin 46 vuotta. Eläköitymisiä ei vuoden aikana ollut. Karelia CBC -ohjelman päättymisen vuoksi yhden henkilön tehtävät ohjelmassa päättyivät 30.6.2025. Yksi henkilö irtisanoutui tammikuussa 2025.

Loppuvuonna käynnistettiin kansainvälisten asioiden päällikön sijaisen rekrytointi kansainvälisten asioiden päällikön siirtyessä pääsihteeriksi Itä- ja Pohjois-Suomen 2028+ ohjelmakauden valmisteluun. Molemmat tehtävät alkavat vuoden 2026 alussa. Kehittämispäällikkö irtisanoutui heinäkuun lopussa, tehtävää ei täytetty. Aluekehityspäällikön rekrytointiprosessi nykyisen aluekehityspäällikön siirtyessä eläkkeelle 1.2.2026 alkaen. Uusi aluekehityspäällikkö aloittaa tehtävässään 1.2.2026.

Maakuntahallitus perusti lokakuussa aluekehitysasiantuntijoiden, maksatusasiantuntijoiden, hanketalousasiantuntijan ja hallinnon kehittämispäällikön tehtävien edellyttämät kymmenen virkaa, koska hallintolakiin, kuntalakiin ja tiedonhallintalakiin perustuen kyseisiä tehtäviä tulee hoitaa virkasuhteissa. Yhteistoimintamenettely virkoihin asettamisesta käytiin loppuvuonna 2025. Kaikki menettelyn kohteena olleet henkilöt antoivat suostumuksensa virkoihin asettamisesta. Lisäksi menettelyn myötä hanketalousasiantuntijan nimike muutettiin maksatusasiantuntijaksi.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen keskiarvo vuonna 2025 oli 7,1 päivää henkilöä kohden. Keskiarvo on laskenut huomattavasti edellisestä vuodesta, jolloin se oli 11,3 päivää henkilöä kohden. Vuonna 2024 kuntatyöntekijät olivat poissa työstä oman sairauden takia keskimäärin 16,3 päivää. Lähes puolella henkilöstöstä ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Sairausloman pituuden mukaan tarkasteltuna sairauspoissaolopäivien määrä väheni kaikissa pituusluokissa. Yli 90 päivän sairauslomaa ei ollut lainkaan. 1–3 päivän sairauspoissaolot vähenivät 42 prosenttia.

Omailmoitusjärjestelmän mukaisten sairauspoissaolojen osuus nousi hieman edellisvuoden 20 prosentista 26 prosenttiin. Sairauspoissaaloista 73 prosenttia oli lääkärin määräämiä. Yleisimpänä sairauspoissaolon syynä olivat infektioaudit, vaikka niiden määrä väheni lähes puolella edellisvuoteen verrattuna. Infektioauiteista aiheutuvien sairauslomapäivien määrä oli 40 prosenttia sairauslomapäivien kokonaismäärästä. Suurimmat anatomiaruhyvät sairauspoissaaloissa olivat infektioiden lisäksi muut mielenterveyden syyt, mielialahäiriöt ja muut diagnoosit. Pohjois-Pohjanmaan liitossa on ollut käytössä omailmoitusjärjestelmä (kolme päivää) ja hengitystieinfektioissa (viisi päivää).

Hyvinvoinnin edistämiseksi henkilöstöllä on ollut mahdollisuus hyödyntää kulttuuri- ja liikuntaseteleitä, osittain työnantajan kustantamaa liiton tiloissa tapahtuvaa hierontaa sekä työsuuhdepolkupyöräetua. Hybridityömalli otettiin käyttöön vuoden alussa. Hybridityömalli ja liukuvan työajan käyttö tukevat työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista.

Työterveyshuolto

Toimintavuonna Pohjois-Pohjanmaan liiton työterveyshuollon tuottajana toimi Pihlajalinna Työterveys Oy. Työterveyshuollon sopimus oli voimassa vuoden 2025 loppuun, mutta työterveyshuollon kilpailutuksen ollessa kesken Pihlajalinna jatkoi palvelujen tuottajana 28.2.2026 saakka. Vuonna 2025 työterveyshuollon kustannukset vähenivät edellisvuoteen verrattuna ollen 58 177 euroa. Edellisenä vuonna kustannukset olivat 61 317 euroa. Kustannukset säilyivät ennallaan korvausluokassa I ja vähenivät jonkin verran korvausluokassa II. Työterveyshuollon työpsykologin käynnit ja muut käynnit, joihin sisältyvät laboratoriokäynnit ja kuvantaminen, vähentyivät hieman, kun taas fysioterapiakäyntien määrä nousi hieman. Lääkäri- ja hoitajakäyntien määrä pysyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Johtamisen ja esihenkilötyön vahvistaminen

Syksyllä 2025 järjestettiin kaksi johtoryhmän kehittämislöpäivää, joista ensimmäisessä käsiteltiin organisatorisia ja toiminnallisia kehittämistarpeita Pohjois-Pohjanmaan liitossa sekä johtoryhmän kokoonpanoa. Toisen kehittämislöpäivän aiheena oli johtoryhmän dynamiikka, jossa tavoitteena oli vahvistaa päätöksentekoa, keskinäistä vuorovaikutusta, sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin sekä lisätä yhteisöllisyyttä ryhmän sisällä. Johtoryhmä osallistui aktiivisesti strategiatyöhön. Toimintavuonna Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian 2025–2028 valmisteluun liittyviä työpajoja järjestettiin toistakymmentä.

Johtamisen ja esihenkilötyön käytäntöjä yhtenäistettiin ohjeistamalla esihenkilöitä puuttumisen käytännöistä, seuraamuksista, esihenkilötyön vastuista ja tehtävistä, vuosilomien ja muiden vapaiden hyväksymisestä sekä tukemalla esihenkilötyötä tarpeiden mukaisesti.

Henkilökohtaisen lisän palkkausjärjestelmän osan uudistamistyö saatiin päätökseen maaliskuussa. Henkilöstön edustajien kanssa yhteistyössä valmistunut järjestelmä esiteltiin henkilöstölle huhtikuussa. Henkilökohtaisella lisällä pyritään parantamaan toiminnan tuloksellisuutta ja tukemaan johtamista. KVTES:n mukainen uusi tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön 1.9.2025 ja se esiteltiin henkilöstölle syyskuussa. Palkkausjärjestelmä tukee toimintastrategiaa, vaikuttaa myönteisesti organisaation tavoitteisiin ja on kiinteä osa johtamista.

Yhteistyötoimikunta on työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain mukainen yhteistoimintaelin. Se toimii työsuojelulain mukaisena työsuojelutoimikuntana ja Työterveyslaitoksen suosittelemana varautumisryhmänä. Yhteistyötoimikunta kokoontui viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin työhyvinvointiin, palkkausjärjestelmien kehittämiseen, työsuojeluun ja henkilöstötyöhön liittyviä asioita, vuosien 2024–2025 tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteumaa sekä vuosien 2026–2027 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan yhdessä asetettuja teemoja, tavoitteita ja toimenpiteitä. Yhteistyöryhmä otti kantaa liiton toimintasuunnitelmaan sisältyviin henkilöstöä koskeviin kehittämistavoitteisiin ja -suunnitelmiin.

Työhyvinvoinnin ja organisaatiokulttuurin kehittäminen

InnOKE-projekti päättyi vuoden 2025 lopussa. Projekti sai Kevan myöntämän työelämän kehittämisrahopäätöksen keväällä 2024. InnOKE-projektin aikana tavoitteiden painopistettä tarkennettiin, kun lähtökyselyn ja henkilöstövalmennusten kautta tunnistettiin, että organisaation suurimmat kehittämistarpeet liittyivät työyhteisötaitoihin ja yhteistyön vahvistamiseen sekä oikeudenmukaisen ja tasapuolisen toimintakulttuurin rakentamiseen. Painopisteen muuttumisen myötä valmentavan johtamisen käytänteiden vahvistamiseen panostettiin alkupeleistä suunnitelmaa vähemmän.

Projektissa arvioinnin työkaluna käytettiin anonyymia QWL-kyselyä, joka mittaa työelämän laatua viidellä eri osa-alueella: johtaminen, esihenkilötoiminta, toimintakulttuuri, osaaminen ja prosessit. Kysely tunnistaa mahdolliset työkyvyttömyys-, sairauspoissaolo-, työuupumus- ja vaihtuvuusriskit vastuualueatasolla sekä antaa kehittämisehdotuksia, joilla saadaan eniten vaikuttavuutta. QWL-kysely toteutettiin koko henkilöstölle projektin alussa, väliarviointi keväällä 2025 sekä loppukysely marraskuussa 2025. Projektin aikana työelämän laatu organisaatiossa on parantunut. QWL-indeksi on noussut 60,1 prosentista 73,6 prosenttiin. Suomalaisessa työelämässä QWL-indeksi on keskimäärin 60 prosenttia.

Toimintavuoden aikana InnOKE-projektiin liittyvien henkilöstötilaisuuksien aiheina olivat aivohyvinvointi asiantuntijatyössä, osaamisen ja tiedon jakaminen, sähköpostietiketti ja tehokkaat palaverikäytännöt.

Aivohyvinvoinnin teemaviikolla henkilöstöä kannustettiin kokeilemaan erilaisia aivohyvinvointia tukevia työskentelymenetelmiä. Projektin jälkeen kehittämistyötä jatketaan edistämällä tasapuolista ja oikeudenmukaista toimintakulttuuria ja uuden strategian mukaisesti vahvistamalla vuorovaikutusta avoimempaan ja arvostavampaan suuntaan sekä ylläpidetään ja vahvistetaan työhyvinvointia.

Toimintavuonna pidettiin kahdeksan kuukausikuulumiset-tilaisuutta, joissa vastuualuejohtajat ja maakuntajohtaja tiedottivat vastuualueidensa ajankohtaisista asioista sekä henkilöstöpäällikkö ajankohtaisista henkilöstöasioista.

Henkilöstö osallistui vuoden aikana yhteiseen kehittämistyöhön. Pohjois-Pohjanmaan liiton strategian uudistamistyö aloitettiin vuonna 2024 ja uusi strategia 2025–2028 esiteltiin henkilöstölle lokakuussa. Syksyllä aloitettiin vuosien 2026–2027 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelu sekä toteutettiin henkilöstökysely tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta organisaatiossa. Tuloksia käsiteltiin henkilöstötyöpajassa syyskuussa, jolloin asetettiin teemat, tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2026–2027 tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suunnitelma hyväksyttiin vuoden lopussa.

Syyskuussa toteutettiin epäasiallisen kohtelun ja häirinnän vuosikoulutus, jossa uutena näkökulmana käsiteltiin ratkaisukeskeisyyttä erimielisyyksien ratkaisemisesta työelämässä. Viestintäsuunnitelman kehittämiseksi järjestettiin kaksi työpajaa. Koko henkilöstölle suunnattuja tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 17 mukaan lukien InnOKE-projektin tilaisuudet. Vastuualueet ja tiimit järjestivät läsnätapamisia ja kehittämispäiviä. Henkilöstön virkistyspäivä järjestettiin maaliskuussa Taivalkoskella.

Vastuualueet ovat järjestäneet asiantuntijuuteen liittyvää tai ammatillista erityis- tai täydennyskoulutusta. Osaamisen kehittämisen tarpeita on arvioitu kehityskeskusteluissa. Työnantaja on tukenut omaehtoiseen, tutkintohakuiseen koulutukseen osallistumista. Vuoden aikana maksettiin paikallisen palkkausjärjestelmän mukaisesti muutamia kerta-palkkioita ammattitaitoa lisäävien tutkintojen suorittamisesta. Sisäisen ja ulkopuolelta ostetun koulutuksen lisäksi henkilöstö on hyödyntänyt sidosryhmien ja ministeriöiden tarjoamaa koulutusta. Toimintavuonna 39 henkilöä osallistui koulutuksiin, joiden yhteenlasketun tuntimäärän mukaan kokonaisia koulutuspäiviä oli 118 kuuden tunnin koulutuspäivän keston mukaan laskettuna. Koko päivän kestäviä koulutuspäiviä näistä oli 67 ja näihin osallistui 19 henkilöä. Työllisyysrahaston koulutuskorvaukseen oikeuttavien koulutuspäivien määrä väheni hieman edellisvuoteen verrattuna. Sisäistä koulutusta järjestettiin tekoälyn etiikasta ja turvallisesta käytöstä sekä uudistetuista sisäisistä ohjeista. Syksyllä aloitettiin yhdeksän koulutuspäivän englannin kielen täydennyskoulutussarja työssään englannin kieltä käyttäville työntekijöille.

HENKILÖSTÖTULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024	Muutos%	Osuus toimintakuluista %
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
Varsinaisen työajan kulut				
Palkat	2 579 222	2 849 246		
Palkkiot	162 784	142 980		
Yhteensä	2 742 006	2 992 226	-8,36	51,41
Henkilöstön uusiutumiskulut				
Vuosilomapalkat ja -korvaukset	447 550	462 167		
Lomarahat	169 315	173 344		
Lomapalkkavelan muutos	-13 143	23 694		
Muut sosiaalipalkat/vapaaeht.	0	0		
Yhteensä	603 722	659 206	-8,42	11,32
Henkilöstön kehittämiskulut				
Työpaikkakoulutus	7 739	19 681		
Koulutusajan palkat	23 701	26 462		
Työterveyshuolto	58 177	61 038		
Muut sosiaalitoiminnan kulut	40 971	44 128		
Yhteensä	130 588	151 309	-13,69	2,45
Henkilöstön rasituskulut				
Tapaturmavakuutuskorvaukset	-208	-1 816		
Sairauslomapalkat	53 266	99 813		
Kela-korvaukset	-6 559	-26 360		
Yhteensä	46 499	71 636	-35,09	0,87
Henkilöstökulut yhteensä	3 522 815	3 874 377	-9,07	66,05

2.5 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön 77 §:n mukaisesti maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Maakuntajohtaja sekä vastuualueiden johtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. Toimintavuonna vastuualueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot ja tehdyt toimenpiteet on käsitelty johtoryhmän kokouksissa kolmannesvuosittain. Riskihavainnot perustuvat olemassa oleviin riskienhallintasuunnitelmiin sekä riskeihin, joita ei ole tunnistettu riskienhallintasuunnitelmissa. Maakuntahallitus hyväksyi sisäisen valvonnan selonteon joulukuun kokouksessaan.

Vuonna 2025 on laadittu ja päivitetty useita maakuntahallituksen hyväksymiä ohjeita, jotka tukevat sisäisen valvonnan toteuttamista. Päivitettyjä ohjeita ovat matkustusohje, pienavustusten periaatteet, hankintaohje, ohje luotto- ja maksukorttien käytämisestä sekä ohje vieraanvaraisuudesta ja edustustilaisuuksista.

Sopimusten hallinta on keskeinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan väline. Maakuntahallitus antoi lokakuun kokouksessaan liiton sopimusten hallintaa koskevan tarkemman ohjeistuksen. Asianhallintajärjestelmässä olevien voimassa olevien sopimusten seulonta sekä seuranta- ja metatietojen päivittäminen on suurelta osin toteutettu.

Maakuntahallitus käsitteli kokouksessaan maaliskuussa vuoden 2024 sisäisen tarkastuksen raportin ja joulukuun kokouksessa raportin suositusten toimeenpanon tilanteen. Tarkastuksen suosituksia on pantu täytäntöön hallintosäännön uudistamisella, perustamalla virat tehtäviin, jotka vaativat julkisen vallan käyttöä, sekä järjestämällä henkilöstölle koulutusta sopimustenhallinnasta ja asianhallintajärjestelmän teknisestä käytöstä. Liitolle on myös luotu toimintamalli sivutoimien ilmoittamiseen ja luvan myöntämiseen.

Vuoden 2025 sisäinen tarkastus toteutettiin hyväksytyin vuosisuunnitelman mukaisesti. Vuosisuunnitelman tarkastusten lisäksi toteutettiin yksi tarkastus.

2.6 Tilikauden tulos

Maakuntahallitus esittää tilikauden -214 482,29 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa: tuloutetaan kehittämisrahastosta hankkeiden omavastuuosuuksien suuruisesti 255 562,09 euroa. Kirjataan 41 079,80 euroa taseen yli-/alijäämätilille.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	5 129	5 966
Toimintakulut	-5 334	-6 012
Toimintakate	-205	-46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	0	0
Korkokulut	0	0
Vuosikate	-205	-46
Poistot ja arvonalentumiset	-10	-14
Tilikauden tulos	-215	-60
Rahastojen lisäys (-)		
Rahastojen vähennys (+)	256	158
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	41	98
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	96,16	99,23
Vuosikate/Poistot, %	-2 107,27	-333,10

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	-205	-46
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investoinnit		
Investointimenot	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-205	-46
Rahoitustoiminnan kassavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	199	224
Rahoituksen rahavirta	199	224
Rahavarojen muutos	-6	178
Rahavarat 31.12.	2 214	2 220
Rahavarat 1.1.	2 220	2 042
	-6	178
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Kassan riittävyys, pv	151	135

Pohjois-Pohjanmaan liitto
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>		<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	30	39	OMA PÄÄOMA	1 551	1 766
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet					
Aineelliset hyödykkeet	23	32	Peruspääoma	436	436
Koneet ja kalusto	23	32	Muut omat rahastot	666	921
Sijoitukset	7	7	Edell.tilikausien yli-/alijäämä	408	311
Osakkeet ja osuud.	7	7	Tilikauden yli-/alijäämä	41	98
			TOIMEKSIANT.PÄÄOMAT	9 711	14 546
			Valtion toimeksiannot	3 929	8 668
TOIMEKSIANT. VARAT	9 710	14 546	Muut toim.ant.pääomat	5 782	5 878
Valtion toimeksiannot	3 929	8 668			
Muut toimeksiant.varat	5 781	5 878	VIERAS PÄÄOMA	976	976
			Lyhytaikainen	976	976
			Saadut ennakot	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 498	2 703	Ostovelat	48	78
Saamiset			Muut velat	82	91
Lyhytaikaiset saamiset	283	482	Siirtovelat	846	807
Myyntisaamiset	1	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>12 238</u>	<u>17 288</u>
Muut saamiset	282	482			
Siirtosaamiset	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	2 215	2 221			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>12 238</u>	<u>17 288</u>			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste,%	12,67	10,22
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,02	16,36
Lainakanta 31.12., €	0	0

POHJOIS-POHJANMAAN LIITON KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	5 129	Toimintakulut	5 334
Korkotuotot	0	Korkokulut	
Muut rahoitustuotot	0	Muut rahoituskulut	0
Tulorahoituksen korjauserät:		Tulorahoituksen korjauserät:	
- pakollisten varausten muutos	0	+/- pakollisten varausten muutos	0
- käyttöomaisuuden myyntitulot	0	Investoinnit	
- Muut tulorah.korjauserät	0		
Investoinnit		Käyttöomaisuusinvestoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin		Rahoitustoiminta	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	Antolainasaamisten lisäykset	
Rahoitustoiminta		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Antolainasaamisten vähennykset		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Oman pääoman vähennykset	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	5 129	Kokonaismenot yhteensä	5 334
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot			-205
Muut maksuvalmiuden muutokset - rahavarojen muutos=199+6			205

3

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

3.1 Toimintayksikkö

Kuntayhteistyön tiivistäminen ja edunvalvonta

Toimintavuonna kuntayhteistyön tiivistämisessä keskityttiin elinvoiman kehittämiseen ja edunvalvontaan. Tämä toteutettiin säännöllisillä kuntajohtajakokouksilla, kuntakierroksilla maakunnan kunnissa ja kuntajohtajien opintomatalla. Matkan tavoitteena oli tukea Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden työtä ja kohteena oli vuoden 2016 ECOC kaupunki San Sebastian.

Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimana järjestettiin neljä Oulun vaalipiirin kansanedustajatapaamista sekä osallistuttiin Itä- ja Pohjois-Suomen toimiston edunvalvontaan Brysselissä. Edunvalvontaa tiivistettiin Pohjois-Pohjanmaan liitossa ja toimittiin yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kesken.

Kansainväliset asiat

Vuoden 2025 toimintaa sävytti valmistautuminen tulevaan EU-ohjelmakauteen. Komissio julkaisi esityksensä 2028–2034 budjetista heinäkuussa. Alkusyöksyllä komissio avasi ja esitteli näkemyksiään, jonka jälkeen käsittely siirtyi kansallisiin parlamentteihin, hallituksille ja EU-parlamenttiin.

Syys-joulukuussa liitto laati useita kannanottoja ja kirjeitä pohjoisten harvaan asuttujen alueiden rahoituksesta. Eduskunnan valiokuntaan lähetettiin pyynnöstä seitsemän lausuntoa. Joulukuussa käynnistyi työ tulevan EU-ohjelman hallintomalliksi ja sisällölliseksi suunnitelmaksi.

Keväällä 2025 liitto haki ja sai rahoituksen AK-KE-hankkeelle Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun käynnistämiseksi. Hankkeen koordinaattorina toimii Pohjois-Pohjanmaan liitto. Kumppaneita hankkeessa ovat Lapin liitto, Kainuun liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Savon liitto, Etelä-Savon maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Hanke käynnistyi 1.9.2025 ja hankkeen osa-aikaisena projektipäällikkönä aloitti Hanna Honkamäkilä oman toimensa ohessa.

CPMR

Pohjois-Pohjanmaan liitto on jäsen Conference of Peripheral Maritime Regions -järjestössä (CPMR). Maakuntahallituksen jäsen Sari Nurro toimi liiton CPMR:n edustajana sekä Itämeren komission merityöryhmän puheenjohtajana. Maakuntavaltuuston varapuheenjohtaja Jouni Jussinniemi toimi liikennetyöryhmän sekä maakuntahallituksen varapuheenjohtaja Esa Aalto energia- ja ilmastotyöryhmän jäsenenä.

Barents-yhteistyö

Barentsin yhteistyö etsi asemaansa ja rooliaansa koko vuoden, koska Suomi päätti erota Barentsin euroarktisesta neuvostosta vuoden 2025 alusta lähtien. Pohjois-Pohjanmaan liitto pysyi Barentsin alueneuvoston jäsenenä ja osallistui Barentsin tulevaisuutta pohtiviin kokouksiin Oslossa ja Bodössä. Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto osallistui Barentsin alueen nuorisoneuvoston (BRYC) toimintaan.

Kahdenvälinen yhteistyö Norrbottenin kanssa

Pohjois-Pohjanmaan ja Norrbottenin välinen yhteistyö on jatkunut tiiviinä jo useiden vuosien ajan. Poliittiset edustajat ovat tavanneet säännöllisesti ja yhteistyö on kehittynyt entistä strategisemmaksi. Pohjois-Pohjanmaan liiton uusi maakuntahallitus vieraili joulukuussa 2025 Norrbottenissa. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja Ruotsin Norrbottenin maakunnan poliittiset edustajat julkaisivat ensimmäistä kertaa yhteisen kannanoton, joka kohdistui EU:n vuosien 2028–2034 budjettiesitykseen, ja jonka katsotaan heikentävän pohjoisten harvaan asuttujen alueiden asemaa. Suomen ja Ruotsin liittymissopimuksissa Euroopan unioniin tunnustetaan pohjoisten harvaan asuttujen alueiden pysyvät luonnon- ja väestöhaitat.

Teknologisen suvereniteetin edistäminen

Pohjois-Pohjanmaan liitto hyväksyttiin heinäkuussa 2025 Euroopan puolijohteiden allianssin, ESRA:n jäseneksi. Vuonna 2023 perustetun ESRA:n tavoitteena on parantaa Euroopan kykyä tuottaa puolijohteita ja mikroelektroniikkaa, vähentää EU:n riippuvuutta muista maista ja edistää kestävää raaka-aineiden käyttöä. Puolijohde- ja mikroelektroniikan teollisuus on nostettu koko EU:n tasolla avain teollisuuden alaksi tulevaisuuden kilpailukyvyn kannalta.

Maakunnan liitto pyrki parantamaan koko alueen kyvykkyyksiä kokonaisturvallisuudessa ja huoltovarmuudessa. Liitto tuki alueen turvallisuus- ja puolustussektorin kehittämistä kuten NATO:n DIANA-ohjelman toteuttamista ja rahoitti DefTech North -klusterin hankkeita. Klusteri yhdistää kaksikäyttöteknologioita kehittäviä yrityksiä, TKI- ja julkisia toimijoita.

Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste

Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste on osa eurooppalaista EUROPE DIRECT -verkostoa, johon Pohjois-Pohjanmaan liitto on kuulunut EU:n komission kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Vuoden 2025 lopussa päättyi hankkeen viisi vuotta kestänyt kausi. Kesäkuussa Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopisteelle haettiin jatkoa Euroopan komissiolta vuosille 2026–2030 ja rahoitus toimintaan varmistui marraskuussa.

EU-tietopisteen kautta lisättiin kansalaisten ja maakunnan asukkaiden ymmärrystä EU-politiikkaa kohtaan. Tietoa jaettiin eri oppilaitoksissa niiden opiskelijoille. Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste osallistui Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun avajaisiin, järjesti EU-uratapahtuman yhdessä komission Suomen edustuston kanssa ja juhli Euroopan kielten päivää Oulun yliopistolla sekä oli mukana Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumissa. Eurooppa-päivänä 9. toukokuuta EU-tietopisteen yhteistyö jatkui OSAO:n ja sen opiskelijoiden kanssa. Eurooppa-päivää vietettiin opiskelijaravintola Hilikussa bistron muodossa ja musiikkiesityksin. Kaksipäiväisessä tapahtumassa jaettiin Eurooppa-tietoa bistrossa käyneille. Syksyllä komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin vuosittainen SOTEU-puhe huomioitiin some-kampanjassa.

Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste haki yhteistyökumppaneita Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyen. Alustavia keskusteluja käytiin OSAO:n kanssa yhteistyön syventämisestä. Sitoumuksia ei kuitenkaan voitu tehdä ennen hankerahoituksen varmistumista. Tästä huolimatta EU-tietopiste teki tiivistä yhteistyötä muiden ED-pisteiden kanssa Suomessa ja Ruotsissa muun muassa Härnösandin EU-tietopisteen kanssa sen valmistellessa Ruotsi ja Suomi EU:ssa 30 vuotta yhdessä -tapahtumaa.

Toimintavuoden alussa Pohjois-Pohjanmaan EU-tie-
topisteen ja liiton välistä koheesioviestinnän työn-
jakoa muutettiin niin, että jatkossa koheesioviestinnästä vastaa kehittäminen ja rahoitus -vastuualue.

Yhteistyö sopimusmaakuntaliittojen kanssa ja hankehallinnon tehtävät

Vuoden aikana toiminta painottui EU-rahoitteisten hankkeiden oikeudelliseen ja hallinnolliseen ohjaukseen sekä valvontaan mukaan lukien tukikelpoisuuskyymysten, hankintamenettelyjen ja valtioneuvoston sääntelyn tulkinta. Keskeisenä tehtävänä oli hankkeisiin liittyvien epäselvyyksien ja havaintojen käsittely; näiden osalta tehtiin kahdeksan jatkotoimenpidepäätöstä. Yhteistyö sopimusmaakuntaliittojen kanssa jatkui vakiintuneen toimintamallin mukaisesti, ja yhteistyössä tuettiin hankkeiden toimeenpanoa, yhdenmukaista hallintokäytäntöä sekä EU-sääntelyn mukaista menettelytapojen noudattamista.

3.2 Maakunnan kehittäminen ja rahoitus

Toimintavuonna vastuualue vastasi maakunnan yleisestä kehittämisestä alueiden kehittämislain mukaisesti yhteistyössä kuntien, viranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kanssa. Vastuualue huolehti aluekehittämisrahoituksen välineiden hyödyntämisestä, niihin liittyvästä viestinnästä sekä päätöksenteosta hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Maakuntaohjelman toimeenpanoa seurattiin ja aktivoitiin suunnitelmallisesti sekä älykkään erikoistumisen toteutumista (mukaan lukien kahdeksan S3-kokonaisuutta) ja toteuttamista seuranta-keskusteluiden ja saatujen raporttien kautta.

Toiminnan painopisteenä oli vahva kuntayhteistyö, jota edistettiin yhteiskehittämisen toimintamalleilla, säännöllisellä vuoropuhelulla, tapaamisten ja tilaisuuksien sekä OECD:n TSI-selvitysten kautta. Aluekehittämistä toteutettiin ylimaakunnallisten ja kansainvälisten hankkeiden kautta. Vastuualue hoiti Karelia CBC -ohjelman päättämiseen kuuluvia hallintoviranomaistehtäviä sekä osallistui kansallisiin ja kansainvälisiin edunvalvontaverkostoihin.

Kansainvälisyys vahvistui etenkin Itämeri-yhteistyössä sekä arktisen ja pohjoisen kansainvälisen yhteistyön kehittämisessä. Maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä tarkasteltiin muuttuvan toimintaympäristön ja taloudellisten haasteiden näkökulmasta. Erityistä huomiota kiinnitettiin Ukrainan sodan vaikutuksiin ja haittoihin. Yrityslähtöinen kehittäminen ja vastuullisuuden vahvistaminen olivat keskeisiä toimintalinjoja.

Valtakunnalliset aluekehittämisen painopisteet 2024–2027 ohjasivat toimintaa. Kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus nousivat keskeisiksi kehittämisteemoiksi maakuntaohjelman toimeenpanossa. Älykkään erikoistumisen strategia ohjasi innovaatio-toimintaa ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoituksen kohdentumista painopisteinä ilmastoviisaus sekä uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa.

Liitto oli mukana kuluva alue- ja rakennerahastokauden ohjelman muutoskeskusteluissa sekä seurantakomitean päätöksenteossa.

- Maakuntaohjelman toimeenpanon seuranta ja koordinointi vahvistuivat.
- Kuntien ja maakunnan välinen yhteistyö tiivistyi yhteiskehittämisen toimintamallien kautta.
- Kansainväliset ja ylimaakunnalliset hankkeet vahvistuivat aluekehittämisen välineinä.
- Huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden teemat integroitiin osaksi aluekehittämistä.
- Maakunnan elinvoiman ja kilpailukyvyyn kehittämistyö vahvistui yrityslähtöisesti.
- Kuntien rooli työllisyysasioiden vastuutoimijoina käynnistyi TE2024-hankkeen jälkeen.
- Kansainvälinen näkyvyys ja verkostoituminen lisääntyivät erityisesti pohjoisessa, NSPA-verkostossa ja Itämeri-yhteistyössä.
- Aluekehittämisen rahoituksen kohdentuminen selkeytyi strategisten painopisteiden mukaisesti ja hankehaut tehtiin suunnitelmien mukaan.
- Aluekehittämisrahoituksen hyödyntäminen ja siihen liittyvä päätöksenteko toteutui suunnitelmien ja hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti.
- Karelia CBC -ohjelman hallintoviranomaistehdävien loppuraportit valmistuivat.
- ALKE-keskusteluprosessin valmistelu ja koordinoiti toteutettiin yhteistyössä ministeriöiden kanssa.
- Henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia vahvistettiin kehittämispäivillä, työmaakokouksilla ja kehityskeskusteluilla.

Koheesiopolitiikka ja vuonna 2028 alkavan EU-ohjelmakauden valmistelu

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman muutos

Euroopan komissio ehdotti keväällä 2025 koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä uudistuksia koheesiopolitiikan toteutukseen. Komissio kehotti EU-maita mukauttamaan koheesio-ohjelmiaan ja suuntaamaan investointeja EU:n strategiisiin painopistealoihin, joiden toimilla vastataan kiireellisimpiin haasteisiin. Painopisteisiin kuuluivat muun muassa kilpailukyky, puolustus, turvallisuus ja itäisten raja-alueiden tukeminen sekä kohtuuhintainen asuminen, vesiresilienssi ja energiasiirtymä.

Valtioneuvosto päätti lokakuussa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman muutoksesta, jolla rahoitusta kohdennetaan uudelleen noin 300 miljoonaa euroa puolustusta ja turvallisuutta edistäviin toimiin jäljellä olevan ohjelmakauden aikana. Muutoksessa ohjelmaan lisätään kaksi uutta erityistavoitetta, jotka sijoittuvat ohjelmarakenteessa omiin toimintalinjoihin kahdeksan Kaksikäyttöistä tuotantoa edistävä Suomi: erityistavoite 8.1: Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen (90 miljoonaa euroa) sekä yhdeksän Turvallisuutta rakentava Suomi: erityistavoite 9.1: Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen (210 miljoonaa euroa).

Ohjelmamuutoksella tuetaan puolustuksen tuotannollisen kapasiteetin lisäystä valtakunnallisesti painottaen ensisijaisesti kaksikäyttöteknologiaa. Tavoitteena on infrastruktuurin muuttaminen niin, että se soveltuu sekä sotilaallisen liikkuvuuden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Uudet erityistavoitteet hallinnoidaan valtakunnallisena teemoina ja rahoittajina toimivat vuoden 2026 alusta aloittavat elinvoimakeskukset. Toimeenpano käynnistyy keväällä 2026, kun Euroopan komissio on hyväksynyt ohjelmamuutoksen.

Vuonna 2028 alkavan ohjelmakauden valmistelu Euroopan komissio julkaisi heinäkuussa esityksensä vuosien 2028–2034 monivuotisesta rahoituskehiksestä. Esitys leikkaa koheesiorahoituksesta ja maataloudesta noin 20 prosenttia ja kasvattaa kilpailukykyrahoitusta vastaavasti noin 20 prosenttia. Budjettiesitys tarkoittaa merkittävää EU:n sisäistä rahoituksen uudelleen jakoa. EU-komission esitys ei sisällä Suomen liittymissopimukseen perustuvaa pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisrahoitusta (NSPA), mikä poikkeaa edellisistä rahoitusesityksistä. EU:n tulevassa talousarviossa annetaan edelleen vankka tuki pohjoisen harvaan asutuille alueille ja otetaan huomioon niiden erityistarpeet ja -haasteet, kuten luontoon ja väestörakenteeseen liittyvät haitat, erityisesti yhteyksien ja saavutettavuuden osalta. Lisäksi ehdotuksessa säädetään, että jäsenvaltioiden on kohdennettava varoja pohjoisen harvaan asuttuihin alueisiin taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen vähentämiseksi, alueiden erityistarpeet ja -haasteet huomioon ottaen. Liittymissopimuksen noudattaminen on jätetty jäsenvaltion omaan päätösvaltaan, mikä heikentää EU-liittymissopimuksen oikeusvaikutusta.

Euroopan aluekehitysrahaston rahoitus

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteutti Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisen EAKR-haun 17.2.–11.4.2025, Kestävän kaupunkikehittämisen 14.4.–12.6.2025 haun sekä Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnan liittojen ylimatekunnallisen EAKR-haun 2.6.–30.11.2025. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman ohjelmamuutoksen valmistelun takia enempää maakunnallisia hakuja ei voitu järjestää. Hakuilmoitukset julkaistiin EURA2021-tietojärjestelmässä ja niistä tiedotettiin rakennerahastot.fi-portaalissa, valtionavustustoiminnan tietovarantojärjestelmässä, Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla ja uutiskirjeissä.

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmaa koskevia rahoitus- ja hakuinfoja pidettiin neljä: Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoitusinfo Oulun yliopistolle ja Oulun ammattikorkeakoululle 11.3.2025, kestävän kaupunkikehittämisen hakuinfo 15.4.2025, ylimatekunnallisen et. 2.3 haun hakuinfo 28.8.2025 sekä OIA-kehittämispäivään liittyvä rahoitusinfo 2.10.2025.

Liitossa tehtiin toimintavuonna 97 hankepäätöstä, joissa sidottiin rahoitusta noin 22,1 miljoonaa euroa. Myönnetty rahoitus jakaantui Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman toimintalinjoihin ja erityistavoitteisiin seuraavasti:

Innovatiivinen Suomi (toimintalinja 1)

- Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen: n. 12,7 M€ (56 kpl)
- Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi: n. 0,5 M€ (2 kpl)
- Pk-yritysten kasvun ja kilpailukykyyn parantaminen: n. 2,7 M€ (16 kpl)

Hiilineutraali Suomi (toimintalinja 2)

- 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen: n. 1,2 M€ (4 kpl)
- 2.2 Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen: n. 1,6 M€ (4 kpl)
- 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen: n. 3,1 M€ (14 kpl)

Saavutettavampi Suomi (toimintalinja 3)

- 3.1 Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen: 0,3 M€ (1 kpl)

Keväällä 2025 tehtiin asiakastytyväisyyskysely Pohjois-Pohjanmaan liiton hanketoteuttajille. Kysely tehdään kahden vuoden välein. Rahoitustoiminnasta raportoitiin kaksi kertaa sekä maakuntahallitukselle että maakuntavaltuustolle.

Kestävä kaupunkikehittäminen

Kestävää kaupunkikehittämistä toteutetaan osana Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmaa Oulun kaupungin ja valtion välisen innovaatioekosysteemisopimuksen mukaisesti. Sopimuksella vahvistetaan vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentamista sekä toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin verkostoihin ja arvoketjuihin. Innovaatioekosysteemisopimuksen tavoitteet ja toimenpiteet rakentuvat Oulun Innovaatioallianssin (OIA) puitesopimuksessa todettujen sisältöjen kautta.

Kaupunkikehittämisen hankkeet valitaan avoimien hakujen kautta käyttäen EURA2021 -järjestelmää hakukierrosten ilmoittamisessa ja hakemusten käsittelyssä. Oulun kaupungin perustama rahoituksen johtoryhmä priorisoi ja valitsee ekosysteemisopimuksen rahoituskehiksestä rahoitettavat EAKR-hankkeet. Pohjois-Pohjanmaan liitto tekee rahoituspäätökset sekä laillisuus- ja ohjelmamukaisuusharkinnan. Rahoituksen johtoryhmä piti toimintavuonna yhden sähköpostikokouksen. Toimintavuonna EURA2021-järjestelmän toiminnallisuudet on saatu pääosin tuotantoon. Eniten haasteita aiheutti muutospäätöstoiminnallisuuden vahva liittyminen maksatusten käsittelyyn, mikä on osin viivästyttänyt muutospäätösten tekemistä.

Vuoden 2025 hakukierroksella jätettiin käsittelyyn 21 hakemusta, joista 14 hankkeelle tehtiin myönteiset päätökset kalenterivuoden aikana, Hankkeisiin sidottiin rahoitusta 1 497 146 euroa. Vuosien 2021–2025 myöntämisvaltuudesta on sidottu 99,6 prosenttia. Hankepäätöksistä viisi kohdentui Oulun yliopistolle, neljä Oulun ammattikorkeakoululle, kolme Oulun kaupungille sekä OSAO:lle ja Pohjois-Suomen rakennusklusteri ry:lle kummallekin yksi. Pohjois-Suomen rakennusklusteri ry oli uusi kestävän kaupunkikehityksen hanketoimija.

Kansallinen rahoitus

Vuonna 2025 järjestettiin kaksi kansallisen rahoituksen hankehakua. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -hakemuksia tuli 20. Myönteisen rahoituspäätöksen sai seitsemän hanketta, joille myönnettiin TKI-AKKE määrärahaa yhteensä noin 400 000 euroa. Toimintavuoden aikana on myönnetty kaikki Pohjois-Pohjanmaan liitolle annetut kansallisen rahoituksen myöntämisvaltuudet.

Interreg Aurora 2021–2027 ohjelma

Interreg Aurora 2021–2027 ohjelman kokonaisbudjetti (EU-rahoitus/ohjelmärahoitus, Norjan IR-rahoitus ja kansallinen vastinrahoitus) on 205 miljoonaa euroa, josta EU-rahoitusta on noin 125 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 EU-rahoitusta oli jäljellä kokonaisuudessaan 66,27 miljoonaa euroa, joka kattaa maksimissaan 65 prosenttia suomalaisten ja ruotsalaisten organisaatioiden kuluista. EU-rahoitusta on jäljellä noin 36,74 miljoonaa euroa. Ohjelman toteutusaikaa on pidennetty 30.6.2029 asti.

Vuonna 2025 järjestettiin kaksi hakukierrosta:

- hakukierros 6. Kehityshankkeet ja Hakukierros 4. Pienhankkeet
- hakukierros 7. Kehityshankkeet ja Hakukierros 5. Pienhankkeet.

Toimintavuonna ohjelmasta myönnettiin EU-rahoitusta 29 472 516 euroa 49 uudelle hankkeelle. Ohjelma rahoitti kokonaisuudessaan 146 hanketta. 31 hankkeella on pääpartneri Pohjois-Pohjanmaalta ja näiden hankkeiden kokonaisbudjetit ovat yhteensä 29 419 856 euroa, josta EU-rahoitusta on 19 120 539 euroa. Oulun yliopisto toimii pääpartnerina 20 hankkeessa, jonka pohjoispohjalainen organisaatio on mukana partnerina noin 60 hankkeessa. Toisella hakukierroksella saapuneista hakemuksista tehdään päätökset vuoden 2026 alkupuolella. Kahdeksassa hakemuksessa on pääpartneri Pohjois-Pohjanmaalta.

Vihreä (puhdas) siirtymä

Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) on rahoitettu 126 hanketta, joihin on varattu EU-rahoitusta 41,6 miljoonaa euroa. Viiteen ylimatekunnalliseen JTF-hankeeseen on varattu rahoitusta yhteensä 1 293 000 miljoonaa euroa. Käytännössä kaikki JTF-rahoitusinstrumenttiin käytetty rahoitus on sidottu. Pohjois-Pohjanmaan siirtymäsuunnitelmas- sa painottuvat TKI-toiminnan kehittäminen siten, että huomioon otetaan maaseutualueiden paikallista mahdollisuuksista nousevat kehittämistarpeet, pk-yritystoiminnan kehittäminen, osaamisen kehittäminen sekä turvetuotantoalueiden ennallistaminen ja jälkikäyttö. Rahoitus on käytettävissä ohjelmakauden loppuun saakka.

Puhdasta siirtymää on edistetty EAKR:n toimintalinjan 2 Hiilineutraali Suomi -hankkeilla. Energiat- hokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasujen vähentäminen sekä Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen -toimintalinjojen mukaisesti 31 rahoitettuun hankeeseen on varattu rahoitusta yhteensä 7,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 rahoitettiin 20 hanketta, joihin osoitettiin 5,94 miljoonaa euroa rahoitusta. Toimintavuonna päättyi kolme toimintalinjan 2 hanketta sekä kolme JTF-rahastosta rahoitettua hanketta. Suurin osa hankkeista on yhä käynnissä. Hankkeiden vaikuttavuuden seuranta edellyttää raporttien tarkastamisen lisäksi osallistumista ohjausryhmätyöskentelyyn. Osaan hankkeista on tehty paikan päällä tehtäviä varmennuskäyntejä.

Yritystoiminnan kilpailukyvyyn vahvistaminen, tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan arviointi

Pohjois-Pohjanmaan liitto edisti yritystoiminnan kilpailukyvyyn vahvistamista sekä tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan arviointia strategisesti kohdennetulla TKI-rahoituksella, hanketoiminnan ohjauksella sekä arviointi- ja seurantakäytäntöjen kehittämisellä. Keskeinen väline oli EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoitus. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisellä EAKR-hakukierroksella rahoitusta kohdennettiin maakunnan osalta erityisesti kiertotalouteen

siirtymistä edistäviin hankkeisiin. Rahoitus suunnattiin ryhmähankkeisiin, joilla vahvistettiin ylimatekunnallista yhteistyötä, yritysten innovaatiovalmiuksia sekä TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Hakemusten arviointiprosessit käynnistyivät loppuvuodesta 2025.

Maakunnan omaa kehittämistoimintaa tuettiin AKKE-rahoituksella, jonka haussa painotettiin yritystoiminnan kilpailukyvyyn nostamista, elinkeinoelämän ja TKI-toimijoiden yhteistyön vahvistamista sekä pk-yritysten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan osallistumisen laajentamista. AKKE-hankkeissa korostuivat hankkeiden vaikuttavuus, tulosten hyödynnettävyys sekä konkreettinen tuki yritysten kehitysprosesseille.

Tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan arviointikyvyksiä edistettiin hanketoiminnalla. Rahoitetuissa hankkeissa kehitettiin ja pilotoitiin yrityksille suunnattuja arviointityökaluja ja -malleja, kuten itsearviointimenetelmiä, nopean validoinnin käytäntöjä sekä käytettävyyden ja kestävän kehityksen huomioivia arviointimalleja. Tavoitteena oli tukea yritysten tuotekehitystä jo varhaisessa vaiheessa, nopeuttaa innovaatioiden markkinoille pääsyä sekä parantaa tuotteiden ja palvelujen laatua ja vaikuttavuutta.

Vuonna 2025 valmistui Pohjois-Suomen maakuntaohjelmien lakisääteinen ulkoinen arviointi, jossa tarkasteltiin maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta vuosina 2022–2025. Arviointi tuotti tietoa myös yritystoiminnan ja TKI-toiminnan kehittämistoimien tuloksellisuudesta ja antoi suosituksia tulevalle ohjelmakaudelle. Arvioinnin tuloksia hyödynnettiin maakunnan kehittämistoiminnan suuntaamisessa ja jatkuvan parantamisen periaatteiden vahvistamisessa, joiden kautta vahvistettiin maakunnan yritystoiminnan kilpailukykyä, innovaatioympäristöjen kehittymistä sekä tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan arvioinnin systemaattisuutta ja vaikuttavuutta.

Elintarviketalous

Pohjois-Pohjanmaan elintarviketalouden työryhmä kokoontui kaksi kertaa. Työryhmässä on edustajia oppilaitoksista, yrityksistä, keskusjärjestöistä, ELY-keskuksesta ja maakunnan liitosta. Kokousten aiheina oli elintarviketoimialan koulutus ja sen kehittäminen sekä toimialan tutkimustyö ja vaatimukset. Vuoden toinen kokous keskittyi elintarviketeollisuuden viennin nykytilanteeseen, sen haasteisiin ja säädöksiin sekä huoltovarmuuden näkökulmaan. Liitto oli mukana järjestämässä alueellista Kansallinen ruokastrategia 2040 -työpajatilaisuutta. Strategia julkaistiin joulukuussa 2025 ja sen tavoitteena on luoda kestävä, kannattava ja omavarainen ruokajärjestelmä.

Pohjois-Pohjanmaan työllisyysalueiden jatkaminen Työllisyysasiat siirtyivät täysimääräisesti kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa. Pohjois-Pohjanmaan liiton TE2024-hanke tuki siirtymää erityisesti niissä kunnissa, joissa ei ollut aikanaan työllisyyskokeiluja. Liitto on osallistunut työllisyydenhoidon kuntakokeilujen seurantaan ja kuntien tukemiseen. Oulun työllisyysalueen ekosysteemin kehittämistyö jatkui. Toimijoiden välisessä yhteistyön mallissa jokaisella toimijalla on oma rooli sekä selkeät yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet.

Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategia

Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiassa tunnistetaan ja valitaan maakunnan innovaatiotoiminnan vahvuusalueet. Maakunnan älykkään erikoistumisen painopisteissä korostuvat ilmastovii-saus, uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa. Kansainvälisyys, vastuullisuus ja verkostoituminen ovat toimintatapoja, joiden avulla Pohjois-Pohjanmaalla kasvatetaan osaamista, nostetaan kilpailukykyä ja edistetään valittujen painopistealojen kehittymistä. Älykkään erikoistumisen strategialla on merkittävä rooli EU:n alue- ja rakennepolitiikan alueellisen varojen kohdentamisessa. Strategian ajantasaisuutta tarkasteltiin osana Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmatyöskentelyä. Kattava päivi-

tystyö tehdään uuden EU-rahoituskauden alkaessa vuonna 2028. Vuonna 2025 älykkään 75 erikoistumisen strategiaa tukevaa hanketta rahoitettiin noin 16,4 miljoonalla eurolla. Tämä on noin 75 prosenttia vuonna 2025 rahoitettujen hankkeiden määrästä. Näistä 56 hanketta rahoitettiin erityistavoitteesta 1.1, josta hankkeille sidottiin rahoitusta noin 12,7 miljoonaa euroa.

SMART ERA -hanke

Vuosi 2025 oli SMART Community-led transition for Europe's Rural Areas (SMART ERA) -hankkeen toinen toteutusvuosi. Hankekonsortion koordinaattorina toimii Fondazione Bruno Kesslerin Italiasta. Pohjois-Pohjanmaan liitto toteuttaa yhtä pilottia yhteistyössä Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin kanssa. Itämeri-instituutti on kolmas hankepartneri Suomesta. Muut hankekumppanit ovat Italiasta, Belgiasta, Bosnia ja Hertsegovinasta, Bulgariasta, Puolasta, Sloveniasta, Espanjasta, Sveitsistä ja Itävallasta. Hankkeessa on yhteensä 25 partneria. Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 6,59 miljoonaa euroa. Pohjois-Pohjanmaan liiton osuus budjetista on 192 500 euroa. Rahoitus on myönnetty Horisontti Eurooppa -ohjelman Innovation Action osasta ja hankkeen toteutus kestää vuoden 2027 loppuun asti.

Hankkeen tavoitteena on turvata maaseutumaisten ja syrjäisten ja väestörakenteen muutoksesta kärsivien alueiden kilpailukykyä digitalisaatiota hyödyntäen. Toiminta keskittyi pilottien sisällön määrittelyyn ja se toteutettiin yhteistyössä pilottikuntien (Alavieska, Kalajoki, Nivala) sekä alueen sidosryhmi-en kanssa. Pohjois-Pohjanmaalla toteutetaan kaksi pilottia: älykäs palveluiden alusta maaseudulle ja tekoälyavusteinen maaseudun yritystoiminnan kehittämispalvelu. Pilottien rahoitushaku järjestettiin syksyllä 2025 ja pilottien toteutuksesta kiinnostuneiden yrityksen evaluointi on käynnissä. SMART ERA -hankkeesta rahoitetaan yhteensä 11 pilottia, joilla jokaisella on mahdollisuus 60 000 euron tukirahoitukseen ja yhdeksän kuukauden tukiohjelmaan vuonna 2026.

TSI-OECD kaivannaisalan hanke

Kesäkuussa 2025 Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) julkaisi raportin *Enhancing Regional Mining Ecosystems in Oulu Region, Finland*. Raportti tarkastelee Pohjois-Pohjanmaan mahdollisuuksia edistää vihreää siirtymää, turvata kriittisten raaka-aineiden saatavuutta ja kehittää kestävää kaivostoimintaa. Selvitys on osa EU:n laajuista hanketta, jonka tavoitteena on vahvistaa alueellisia kaivannaiskosysteemejä ja parantaa asukkaiden hyvinvointia kaivostoimintaan erikoistuneilla alueilla. Raportti suosittaa Pohjois-Pohjanmaalle alueellisen kaivannaisstrategian laatimista yhdistämään paikalliset ja kansalliset tavoitteet. Hallinnon eri tasojen yhteistyötä tulee vahvistaa lupaprosesseissa ja ympäristöarvioinneissa. Kaivostoiminnan sosiaalista hyväksyntää on lisättävä kehittämällä osallistavia käytäntöjä ja vuoropuhelua paikallisyhteisöjen kanssa samalla kun lupaprosesseja sujuvoitetaan ja ennakoitaan investointien edellytysten parantamiseksi. Osaamisen kehittämiseen on panostettava erityisesti geologian, ympäristötekniikan ja kiertotalouden aloilla, ja oppilaitosten sekä yritysten välistä yhteistyötä tulee tiivistää. Raportti korostaa Oulun alueen TKI-osaamisen hyödyntämistä kaivostoiminnan ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä kiertotalouden ratkaisujen tukemista. Infrastruktuurin osalta suositellaan investointeja logistiikkaan, tieverkkoon ja digitaalisiin yhteyksiin erityisesti syrjäisillä alueilla saavutettavuuden parantamiseksi.

Itämeri-strategian toimeenpano – EUSBSR PAC Tourism -hanke

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii EU:n Itämeri-strategian (EUSBSR) matkailun politiikka-alan (EUSBSR Policy Area Tourism) koordinaattorina yhdessä Puolan Pomorskien alueen kanssa. Koordinaatiotyö toteutetaan Itämeren Interreg-ohjelmasta rahoitettavassa EUSBSR PAC Tourism -hankkeessa. Toimintavuonna koordinaattorit auttoivat projektihakijoita löytämään kumppaneita, sparrasivat hakemuksia ja tukivat hankkeiden toteutusta sekä edistivät projekteissa tehtävän työn ja tulosten näkyvyyttä ja

tiedon jakamista. Työtä toteutettiin tiiviissä yhteistyössä kaikkien kahdeksan Itämeren EU-jäsenvaltion kanssa. Matkailun politiikka-alan ohjausryhmän muodostavat jäsenmaiden matkailusta vastaavat ministeriöt tai vastaavat tahot. Suomesta mukana on Visit Finlandin edustaja.

Vuonna 2025 keskityttiin Itämeri-strategian toimitasuunnitelman päivittämiseen. Matkailun politiikka-alan osalta toimitasuunnitelman päivitystyöhön osallistettiin laajasti toimijoita Itämeren alueelta ja se toteutettiin ohjausryhmän ohjauksessa. Liitto korosti päivitystyössä pohjoista näkökulmaa ja maakunnan matkailustrategian painopisteitä: kilpailukykyä, saavutettavuutta ja vastuullisuutta. Toimitasuunnitelmaluonnos toimitettiin lokakuussa Itämeri-strategian kansallisten koordinaattoreiden ryhmälle, jossa on edustaja kunkin jäsenvaltion ulkoministeriöstä, Suomen edustaja on Itämeri-suurlähettiläs Helena Tuuri. Kansallisten koordinaattoreiden ryhmän hyväksynnän jälkeen toimitasuunnitelma siirtyy EU-komission katselmoitavaksi ja julkaistaan komission hyväksynnän jälkeen.

Matkailun politiikka-ala vahvisti rooliaan yhteistyöalustana, joka kokoaa yhteen matkailun päätöksentekijöitä, hanketoimijoita ja asiantuntijoita. Sektorirajat ylittävää yhteistyötä syvennettiin CPMR:n Itämeren komission kanssa järjestämällä rannikko-matkailun ympärivuotisuuden kehittämiseen keskittyvä työpaja Itämeri-strategian vuosifoorumissa. Itämeren komissio osallistui matkailun politiikka-alan toimitasuunnitelman päivitystyöhön.

Matkailun politiikka-alan toiminnan näkyvyys kasvoi voimakkaasti vuoden 2025 aikana. Sosiaalisen median ja uutiskirjeiden kautta tavoitettiin alan keskeisiä matkailutoimijoita koko Itämeren alueelta. PA Tourism -tilin LinkedIn-näkyvyys kasvoi 41 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja seuraajamäärän nousi 830:een. Vuoden aikana julkaistiin seitsemän uutiskirjettä ja tilaajamäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Food Tourism in the Baltic Sea Region -webinaari toteutettiin yhteistyössä Interreg BASCIL -hankkeen kanssa ja keräsi 107 osallistujaa. BASCIL-hankkeen toimijoiden kanssa perustettiin LinkedIniin uusi Baltic Sea Region Food Tourism Developers -verkosto edistämään ruokamatkailua ja jakamaan ajankohtaista tietoa.

Vuoden päätapahtuma, Baltic Sea Tourism Forum 2025, järjestettiin lokakuussa Puolan Gdańskissa. Se kokosi yhteen matkailun asiantuntijat, kehittäjät ja päättäjät koko Itämeren alueelta. Ohjelma keskittyi uudistavaan ja tiedolla johdettavaan matkailuun. Osallistujapalautteen mukaan tapahtuma koettiin erittäin laadukkaaksi. Tämä vahvisti foorumin asemaa Itämeren alueen johtavana matkailun yhteistyö- ja tiedonvaihtotapahtumana.

Itämeri-strategian yhteinen vuosifoorumi järjestettiin Gdanskissa lokakuun lopussa ja siellä matkailun politiikka-ala järjesti kaksi työpajaa: rannikkomatkailun ympärivuotisuutta käsitellyt työpaja CPMR Itämeren komission kanssa sekä toinen Euroopan kulttuurireittejä ja niiden matkailullista potentiaalia käsittelevä työpaja kulttuurin politiikka-alan kanssa. Kulttuurireiteistä olivat edustettuina Hansa-reitti ja Vapautuksen reitti (Liberation Route) sekä Sauna Route Association, jota edusti Katri Tenetz Oulun rantasaunaseurasta.

Matkailun politiikka-alan koordinaattorit tukivat vuoden aikana useita Interreg-hankkeita tarjoamalla asiantuntija-apua, näkyvyyttä ja yhteyksiä politiikkaprosesseihin. Tukea saivat Itämeren Interreg-ohjelmasta rahoitetut hankkeet BSR Cultural Pearls, BASCIL, Bike Across the Baltic, Beach-SOS, Light in the Dark ja CliNeDest. Tietoa jaettiin myös Interreg Aurora-ohjelmasta rahoitetusta Bothnian Coastal Route-hankeesta, joka kasvatti Perämeren ympäri ja Merenkurkun poikki kulkevan rannikkoreitin tunnettuutta houkuttelevana matkareitinä.

Yhteistyö käynnistettiin Interreg Central Baltic-ohjelmasta rahoitettavan keväällä käynnistyneen New Nordic-hankkeen kanssa. Koordinaattorit toimittivat yhdeksän tukikirjettä Interreg South Baltic -ohjelmaan jätettyihin hakemuksiin.

Vuonna 2025 nostettiin erityiseen asemaan uudistava matkailu, joka nähtiin strategisesti merkittävänä kokonaisuutena Itämeren alueen kestävyiden ja kilpailukyvyen vahvistamisessa. Heinäkuussa käynnistyi Itämeren Interreg-ohjelman rahoittama RegenT project platform -hanke, joka kokoaa yhteen seitsemän EU-hankkeen tulokset ja kehittää uudistavan matkailun hubia, jonka tavoitteena on vahvistaa osaamista ja tuoda uudistavan matkailun ratkaisuja käytäntöön. Hanke tarjoaa koulutusta ja suosituksia viranomaisille ja matkailun alueorganisaatioille ja muille matkailutoimijoille. Matkailun politiikka-alan koordinaattorit ovat tukeneet hanketta hakuvaiheen kumppanihaussa. Hankkeen näkyvyyttä lisättiin kutsumalla se esittäytymään keskeisissä Itämeri-verkostojen tapahtumissa ja Itämeri-strategian tilaisuuksissa, ja yhteistyö jatkuu edelleen.

Maakunnallinen matkailun kehittämisryhmä

Matkailun kehittämisryhmä toimii alueellisena yhteistyö- ja asiantuntijafoorumina, matkailuelinkeinon strategisena kehittäjänä sekä matkailun alueellisena vaikuttajana. Ryhmään kuuluu asiantuntijoita kaikilta maakunnan matkailualueilta, ja se kokoontui vuonna 2025 kolme kertaa. Kokouksissa painotettiin tiedonvaihtoa ja hyvien käytäntöjen jakamista. Tammikuussa ryhmä vieraili Ruka–Kuusamossa tutustumassa alueen tapahtumatuotantoon ja toukokuussa Kalajoella perehtymässä matkailualueen tarjontaan ja rakenteilla olevaan Kalajoen Marinaan. Kolmannessa kokouksessa käytiin läpi maakuntaohjelman tilannekatsaus ja ajankohtaiset asiat ohjelmarahoituksesta mukaan lukien näkymät uuden kauden valmisteluun sekä matkailun politiikka-alan ajankohtaiset asiat. EUSBSR Tourism PAC -hankkeen projektipäällikkö toimii maakunnan matkailun kehittämisryhmän sihteerinä.

Marraskuussa järjestetyn Pohjois-Pohjanmaan matkailufoorumin toteuttamiseen osallistuivat Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulun kauppakamari, Business Oulu ja Oulun Matkailu Oy. Foorumi kokosi yhteen matkailuyritykset, kehittäjät ja päättäjät ja tarjosi ajankohtaista tietoa matkailun ajankohtaisista asioista ja tulevista mahdollisuuksista.

Rural COOP-hanke

Rural COOP -hanke käynnistyi 1.5.2025 ja jatkuu vuoteen 2029 asti. Hankekonsortion pääkumppani on Provincia autonoma di Trento Italiasta. Pohjois-Pohjanmaan liiton lisäksi konsortiossa on kumppaneita Puolasta, Bulgariasta, Ruotsista, Sveitsistä ja Albaniasta. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden kestävä ja integroitua kehittämistä, tukea vihreän siirtymän edistymistä sekä vahvistaa paikallisten toimijoiden osaamista ja yhteistoimintaa. Rural COOP hyödyntää osallistavia menetelmiä, ennakointia ja tulevaisuustyötä, joiden avulla rakennetaan pitkän aikavälin ratkaisuja ei-kaupunkimaisille alueille.

Vuonna 2025 Pohjois-Pohjanmaan liitto kokosi hankkeelle maakunnallisen sidosryhmäryhmän, johon kuuluvat Muhoksen kunta, Iin kunta, Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti, NIHAK sekä Oulun ammattikorkeakoulu. Sidosryhmä kokoontui vuoden aikana kahdesti. Sidosryhmätyössä tarkasteltiin yritysten kansainvälistymisen haasteita, kiertotalouden edistämistä ja osaamisen kehittämistä. Hankkeessa esitellään hyviä käytänteitä hankekumppaneille ja tavoitteena on saada ne julkaistua Interreg European

hyvien käytänteiden alustalla. Pohjois-Pohjanmaalta on koottu viisi hyvää käytännettä, joita esitellään seuraavina vuosina. Toinen hankkeen tavoite on kehittää politiikka instrumenttien käyttöä, ja Pohjois-Pohjanmaan liitto on valinnut kehittämis-kohteeksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman Toimintalinja 2:n (Hiilineutraali Suomi) Erytyistavoitteen 2.1. Tähän paneudutaan vuoden 2026 aikana. Hankkeessa järjestetään opintovierailuja, joista ensimmäinen suuntautuu Pohjois-Pohjanmaalle syksyllä 2026.

Karelia ENI CBC -ohjelman sulkeminen

Pohjois-Pohjanmaan liitto vastaa hallintoviranomaisena Karelia ENI CBC -ohjelman loppuunsaattamisesta ja sulkemisesta. Venäjän sotatoimet Ukrainassa johtivat ohjelman rahoitussopimuksen jäädyttämiseen vuonna 2022 ja Venäjän puolella toteutettavien toimenpiteiden keskeyttämiseen. Toimintavuonna ohjelmassa saatiin loppuun asiakirjojen arkistointi sekä sulkemisasiakirjojen valmistelu ja niihin liittyvät kansallisen viranomaisen tarkastustoimenpiteet. Ohjelman sulkemisasiakirjat toimitettiin Euroopan komissiolle 4.8.2025. Komission lopullinen hyväksyntä saataneen vuoden 2026 aikana.

3.3 Maakunnan suunnittelu ja osaaminen

Maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastualueen tehtävät jakautuvat toiminnallisesti kolmeen kokonaisuuteen: tulevaisuus, maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Organisoituminen perustuu maakunnan suunnittelujärjestelmään ja kokonaisuudet täydentävät toisiaan. Tulevaisuus tuottaa laaja-alaista tietoa maakunnan toimintaympäristöstä sekä ennakoii siinä tapahtuvia äkillisiä ja jatkuvia muutoksia. Tietoja hyödynnetään erityisesti maakuntaohjelman, maakuntakaavan ja liikennejärjestelmätyn laadinnassa ja toimeenpanossa, edunvalvonnan tukena sekä alueelliset erityispiirteet ja elinkeinoelämän tarpeet huomioivassa koulutuksen määrällisessä ja laadullisessa ennakoinnissa.

Toimintavuonna maakuntavaltuusto hyväksyi maakunnan kehittämisen kannalta oleelliset lakisäätöiset suunnitelmat: maakuntaohjelman sekä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan. Molempien valmistelussa korostui tietoon pohjautuva suunnitteluote sekä vahva osallistaminen. Toimintavuoden keskeiset prosessit ovat edellyttäneet tiivistä vuoropuhelua Pohjois-Pohjanmaan liiton sisällä, luottamuselinten välillä sekä maakunnan sidosryhmien kanssa. Edunvalvonta keskittyi erityisesti alueidenkäytön lainsäädännön uudistamiseen, saavutettavuuteen ja energiantuotannon toimintaympäristöön (tuulivoiman kiinteistövero, tuulivoiman kompensatioalueet, datakeskusten toimintaympäristö, merituulivoiman sääntely, valtionosuusuudistus).

MAAKUNTAOHJELMA

Maakuntaohjelma 2026–2029 ohjaamaan maakunnan kehitystyötä

Maakuntaohjelma antaa kattavan kuvan Pohjois-Pohjanmaan strategisesta aluekehittämisestä ja lähiajan kehittämistavoitteista. Ohjelma luo puitteet maakunnan lähivuosien kehittämiselle ja kumppanuuk-sien syntymiselle eri tasoilla. Uuden maakuntaohjelman valmistelu aloitettiin tammikuussa 2025, kun edellisen maakuntaohjelman arviointityö yhdessä

muiden Pohjois-Suomen maakuntien kanssa oli valmistumassa. Alkuvuonna valmistui Uudenmaan liiton kanssa yhteistyössä toteutettu skenaariotarkastelu, jossa pohdittiin toimintaympäristön muutostekijöitä ja vaihtoehtoisia tulevaisuuspolkuja vuoteen 2050.

Maakuntaohjelman valmistelussa huomioitiin maan hallituksen keväällä 2024 antama päätös aluekehittämisen painopisteistä sekä vuonna 2024 laadittu maakunnan tilanne- ja kehityskuva. Maaliskuussa toteutettiin tulevaisuuskysely maakunnan sidosryhmille ja tehtiin kymmenkunta avainhenkilöhaastattelu. Huhtikuussa toteutettiin aluekierrokset Oulussa, Kuusamossa ja Oulussa. Maakuntavaltuustolle järjestettiin info- ja keskustelutilaisuudet toukokuun ja syyskuun kokousten yhteydessä. Sidosryhmien näkemyksiä kuultiin lukuisissa työryhmissä, neuvottelukunnissa ja tapaamisissa vuoden 2025 aikana. Ohjelmaluonnos oli laajalla lausuntokierroksella syyskuussa ja valtuustoryhmille järjestettiin esittelytilaisuudet lokakuussa.

Valmistuneessa ympäristöselostuksessa on kuvattu yleispiirteisesti maakuntaohjelman toteuttamisen keskeiset ympäristö- ja muut vaikutukset. Arvioinnin toteuttamisesta vastasi Pohjois-Pohjanmaan liitto. Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian päivitystarve tarkasteltiin maakuntaohjelman valmistelun yhteydessä. Tällä hetkellä ei ole päivitystarvetta. Älykkään erikoistumisen painopisteet päivitetään uuden EU-rahoituskauden 2028–2034 alkaessa. Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntaohjelman 2026–2029 joulukuussa.

Kulttuuri-ilmastonmuutosta tekemässä

Pohjois-Pohjanmaan liitto jatkoi osarahoittajana ja yhteistyökumppanina Kainuun liiton hallinnoimassa KAIPPO - Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla 2024–2025 -hankkeessa. Toimintavuonna vahvistettiin maakuntien, kuntien ja kulttuurialan toimijoiden välistä yhteistyötä, vastattiin alkukartoituksessa toimijoiden esiin nostamiin osaamistarpeisiin ja valmistauduttiin yhdessä Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoteen. Toiminta-

muotona olivat kumppanuustyöpajat ja koulutustilaisuudet, joita järjestettiin eri puolilla hankealuetta ja verkossa. Vuonna 2025 oli kahdeksan tilaisuutta. Hankkeessa pilotoitiin ylimaakunnallista kumppanikuntatoimintatapaa ja luotiin malli vuonna 2026 toteutettavalle maakunnan liittojen yhteiselle #KulttuuriKunta-viestintäkampanjalle. Hankkeessa aloitettua kulttuurin vaikuttamis- ja edunvalvontatyötä jatketaan Oulun kulttuurisäätiön, Palvelumuotoilu Palon ja Pohjois-Pohjanmaan liiton yhteistyössä järjestämissä työpajoissa.



Pohjois-Pohjanmaan ammattimaiset kulttuurin ja taiteen tekijät sekä heidän palvelunsa löytyvät Kulttuuripankki-verkkopalvelusta. Pirkanmaalla pilotoitu toimintamalli laajeni valtakunnalliseksi vuoden 2025 aikana toteutetussa ja Tampereen kaupungin koordinoimassa ESR-hankkeessa. Hankkeessa valmistui verkkoalustan laajentumisen tekninen kehitystyö, sivuston sisällöt ja visuaalinen ilme, toimijoiden hyväksymisen kriteeristö ja hallinnolliset sopimukset. Palvelu julkistettiin syyskuussa. Loppuvuonna toteutettiin toimijoiden koulutukset ja markkinoitiin palvelua taiteen tekijöille. Pohjois-Pohjanmaalle palvelun mahdollistavat hankkeeseen osallistuneet Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Oulun kaupungin kulttuuripalvelut, jotka vastaavat sopimus pohjaisesti Kulttuuripankin alueellisesta omarahoituksesta,

sisältöjen moderoinnista sekä palvelun markkinoinnista ja kehittämisestä vuoteen 2027 saakka.

Kulttuuripääkaupunkivuoteen on Oulussa ja maakunnassa valmistauduttu pitkään. Toimintavuonna alueellinen yhteistyö tiivistyi entisestään. Pohjois-Pohjanmaan liiton osalta alueelle luotiin valmiuksia KAIPPO-hankkeessa, mahdollistamalla taiteen tilaamiseen Kulttuuripankkipalvelu, osallistamalla Oulu2026-valtuuskunnan ja -arviointiryhmän työskentelyyn sekä antamalla asiantuntija-apua Oulun kulttuurisäätiölle aluetyöhön ja eri toimijoille hankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Asiantuntijuutta on tarjottu hankkeiden neuvontaan ja ohjausryhmien työskentelyn tueksi. Liitto on osallistunut kulttuuripääkaupunkivuoden avajaisten kutsuvierastilaisuuden suunnitteluun yhtenä järjestäjätahona. Liiton henkilöstölle järjestämällä info- ja toiminnan suunnittelutilaisuus.

Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohde osallistuivat yhdessä kulttuurihyvinvoinnin puhekesiön mallin valtakunnalliseen kehittämiseen. Alueelle malli lanseerattiin webinaarissa ja hyvinvointifoorumissa. Pohde otti mallin käyttöön osana Reittis-palvelua, jonka kulttuurisisältöihin annettiin asiantuntijatukea ja niiden ajantasaisuudesta huolehditaan jatkossa. Kulttuurihyvinvoinnin verkostotyötä vahvistettiin Lapin ja Kainuun kanssa. POPkulta-verkosto koontui vuoden aikana kolme kertaa, järjesti viisi Teams-turinatuokiota ja julkaisi viisi uutiskirjettä. Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelman 2030 etenemisestä laadittiin ohjelman ensimmäinen seurantaraportti.

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyö sekä luonnonvara-alan ja uusiutuvan energiatuotannon edistämisen

Vuonna 2025 edistettiin ilmastotiekartan toimeenpanoa, seurantaa ja kuntien ilmastotoimia sekä luonnonvara-alan ja uusiutuvan energian kehittämistä strategisten linjausten mukaisesti. Toiminta sisälsi asiantuntijalausuntoja, tiedon tuottamista, tilaisuuksia, neuvottelukunta- ja ohjausryhmätyötä, verkostoyhteistyötä ja viestintää.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman rahoituksella tuettiin yli 250 hanketta (EAKR-toimintalinjat 2 ja 7). Hankkeiden kokonaisrahoitus oli 207,7 miljoonaa euroa, josta noin 44 prosenttia yrityshankkeille. Hankkeet edistivät ilmastotiekartan keskeisiä teemoja. Toteuttajia oli yli 180, aktiivisimpina Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu, OSAO, Centria ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä.

Ilmastotyötä ohjaava neuvottelukunta kokoontui toukokuussa Kaikki ratkaisee -työpajassa, joka järjestettiin yhteistyössä kulttuuri- ja matkailualan asiantuntijoiden kanssa ja siinä koottiin näkemyksiä maakuntaohjelman valmisteluun. Työpajassa tunnistettiin maakunnan ilmastotyön painopisteet vuosille 2026–2029. Nuorisovaltuusto osallistui ilmastotyöpajaan marraskuun kokouksessaan. Nuorten esiin nostamat teemat tukevat maakunnan strategisia tavoitteita ja hyödynnetään ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman valmistelussa. Työpaja vahvisti nuorten osallisuutta ja ilmasto-osaamista.

Keväällä 2025 käynnistyneessä IISOPPI-hankkeessa Pohjois-Pohjanmaalle laaditaan ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2050-luvulle. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa. Syksyllä järjestettiin neljä alueellista työpajaa Kuusamossa, Muhoksella, Siikalatvalla ja Ylivieskassa. Tulokset muodostavat pohjan suunnitelman visiolle ja tavoitteille.

Keväällä käynnistyneessä TEHOAVA-hankkeessa kehitetään työkaluja ilmastotoimien talous-, energia- ja sosiaalisten vaikutusten arviointiin kuntien ja maakuntien tueksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii Suomen ympäristökeskuksen hankkeen osarahoittajana ja ohjausryhmän jäsenenä.

Ilmastotavoitteet ja niiden seuranta sisältyvät Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-kuntakaavaan, jossa on määritelty strateginen kaasuputkiyhteystarve sekä arvioitu uusien tuulivoima-alueiden ja sähkönsiirron ilmastovaikutukset.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui alueellisen metsäneuvoston työskentelyyn, joka on keskeinen osa luonnonvara- ja ilmastoteemojen edunvalvontaa. Joulukuussa valmistui alueellinen metsäohjelma, joka ohjaa metsien kestävästä käytöstä ja luonnonvara-alan strategisia tavoitteita maakunnassa. Lisäksi liitto osallistui CPMR:n ja Itämeren komission työryhmiin. Työ sisälsi asiantuntijuutta, verkostotapamisten seurantaa ja maakunnan tavoitteiden esiin tuomista.

lijoen vesistöalueen kehittäminen ja vaelluskalankantojen elvyttäminen

Pohjois-Pohjanmaan liitto hallinnoi Lohi lijokeen 2 -hanketta, joka jatkuu muutospäätöksen myötä 31.10.2027 asti. Hankkeen toimenpiteitä vuonna 2025 olivat smolttien seurantatutkimus Livojoella/lijoen Haapakoskella, smolttien vedenalainen kameraseuranta Haapakoskella, Haapakosken smolttien alasvaellusreitit kehittäminen, nousukalojen ja smolttien ylisiirrot, pienpoikasten istutusohjelman laatiminen ja pienpoikasten istutukset.

Lohi- ja taimensmolttija pyydettiin rysällä Livojoella. Kiinnisaadut kalat merkittiin Streamer-merkeillä. Luonnossa syntyneet ja pienpoikasina istutetut poikaset selvisivät tulosten perusteella selkeästi laitoskasvatettuja kaloja paremmin Livojoelta Haapakosken alasvaellusväylään. Luonnossa syntyneet ja pienpoikasena istutetut poikaset saattoivat toisaalta hakeutua tehokkaammin alasvaellusväylään.



Haapakoskella kiinnisaatu lohismoltti

Aiheesta saadaan lisää tietoa vuosien 2026 ja 2027 seurannoissa. Haapakoskella saatiin kiinni 8638 smoltia (joista Livojoella merkittyjä smoltteja 93) ja ne kuljetettiin patojen ohi merivaellukselle. Alasvaellusreitti vaikuttaa lupaavalta ratkaisulta. Tarvi- taan kuitenkin lisätutkimuksia, jotta voidaan tehdä päätöksiä siitä, onko ratkaisu toteuttamiskelpoinen myös Iijoen alaosan muilla padoilla.

Nousukalojen ylisiirrot onnistuivat aiempia vuosia paremmin. Nousukalat pyydettiin rysillä merialueel- ta Iijoen jokisuun edustalta ja kalasydän-kalatiellä Raasakan voimalaitokselta.

Iijoelle laadittiin kattava merilohen ja meritaimenen pienpoikasten istutusohjelma. Lohien pienpoikasia istutettiin Iijokeen, Livojokeen ja Kisosjokeen, meri- taimenten pienpoikasia Loukusanjokeen ja Pärjänjo- keen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto järjesti Pohjois-Poh- janmaan jokivesistöt ja vaelluskalat -tilaisuuden marraskuussa. Tilaisuudessa esiteltiin Pohjois-Poh- janmaan liitossa aiemmin valmistunut Vaelluskalo- jen luontaisen elinkierron palauttamismahdollisuu- det Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöissä -selvitys ja tarkasteltiin maakunnan vaelluskalajokien tilaa ja niihin kohdistuvat paineita vesienhoitonäkökulmas- ta. Tapausesimerkkeinä käsiteltiin Liminkaojaa ja Pattijokea.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui asiantuntijaroo- lissa Raasakan vanhan uoman mallinnushankkee- seen, Raasakan vanhan uoman yhteistyöhankkee- seen, Iijoen virtavesikunnostushankkeeseen (IKU), Iijoki-sopimuksen johtoryhmän ja neuvottelukunnan kokouksiin ja toiminnan suunnitteluun sekä Oulu- joen vesistöalueen neuvottelukunnan toimintaan.

Hyvinvointia pohjoispohjalaisille

Pohjois-Pohjanmaan kuntien laaja ja monialainen hyvinvointityö ja -johtaminen jatkui ja vahvistui eri hallinnonalojen yhteistyöllä. Liiton koordinoiman maakunnan sivistysjohtajaverkoston toimintaa sekä verkoston yhteistyötä ja toimintamallia hyvinvointialueen kanssa kehitettiin edelleen. Helmikuussa järjestettiin kuntien talouden- ja toiminnan suunnittelua tukeva tilannekuvaseminaari yhteistyössä sivistysjohtajaverkoston ja Pohteen kanssa. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen neuvottelut Pohteen kanssa käytiin kesäkuussa. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumi järjestettiin lissä marraskuussa. Foorumissa julkistettiin Pohjois-Pohjanmaan liiton myöntämä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiteko 2025 -tunnustus Nivalan kaupungille yhteisöllisyyttä ja henkistä kriisinkestävyyttä edistävästä pitkäjänteisestä työstä.

Liitto osallistui Pohjois-Pohjanmaan lasten ja nuorten hyvän kasvun vision 2030 valmisteluun. Visio integroitiin uuden maakuntaohjelman kumppanuuslupaukseen. Liitto vastasi maakunnan digihyvinvoinnin verkoston koordinaatiosta ja kehittämisestä yhteistyössä Pohteen kanssa. Verkostossa jaetaan tietoa, kokemuksia ja hyviä käytänteitä, ratkotaan teemaan liittyviä haasteita sekä löydetään uusia yhteistyökumppaneita. Verkosto kokoontui yhdek-

sän kertaa. Liiton asiantuntijat osallistuivat työhön, joissa työstettiin Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton strategiseen yhteistyösopimuksen tavoitteita. Uuden valtuustokauden sopimuksen valmistelu on aloitettu.

Nuoret ja järjestöt synnyttämässä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä

Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto on Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Pohteen yhteinen vaikuttamistoimielin. Jäsenet edustavat Pohjois-Pohjanmaan 30 kunnan nuorisovaltuustoja. Liiton ja Pohteen yhteistyösopimus takaa nuorisovaltuuston laaja-alaiset toimintaedellytykset. Liitto vastaa vuosittain kahden nuorisovaltuuston kokouksen järjestämisestä ja kokouskustannuksista sekä kustannuksista, jotka syntyvät osallistumisesta maakunnan liiton edustus- ja asiantuntijatehtäviin.

Nuoret osallistuivat maakuntaohjelmatyön valmisteluun, ilmastotyöpajaan sekä toimivat kansainvälisissä nuorisoyhteistyöhön liittyvissä asioissa. Liitto tarjosi mahdollisuuksia nuorten kansainväliseen yhteistyöhön osallistumalla Barentsin alueen nuorisoneuvoston (BRYC) toimintaan. Nuorisovaltuuston puheenjohtajisto osallistui maakuntavaltuuston kokouksiin. Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto kokoontui uuden toimikautensa kokoonpanolla ensimmäisen kerran lokakuussa.



Hyvinvointiteko 2025 -tunnustuksen vastaanottivat Nivalan kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu, hyvinvointijohtaja Timo Alatalo ja hyvinvointikoordinaattori Meri Vähäkangas.



Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäivillä luovutetun järjestöteko-palkinnon vastaanottivat VIBEs-projektin jäsenet Tyttilotta Aalosto, Liisa Vanharanta, Jenna Enbuska, Sara Vuoti ja Matleena Pinoniemi.

Vuosi 2025 oli Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunnan kolmannen toimikauden päätösvuosi. Neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa. Toiminnassa keskityttiin uuden maakuntaohjelman valmisteluun, järjestötoiminnan tunnettuuden lisäämiseen, viestintään ja vaikuttamistyöhön sekä järjestöjen ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseen. Lisäksi edistettiin eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja valmisteltiin maakunnallista järjestökyselyä. Keskeisenä painopisteenä oli järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueen välinen yhdyspintatyö. Elokuussa neuvottelukunta vieraili Pyhäjärvellä tutustumassa paikalliseen yhdistystoimintaan sekä kaupungin ja yhdistysten yhteistyöhön. Neuvottelukunta osallistui alueellisen kansalaisjärjestöakatemian suunnitteluun ja toteutukseen. Vuoden 2025 Pohjois-Pohjanmaan järjestöteko-palkinnon valmistelu vietiin maakuntahallituksen päätettäväksi. Palkinnon sai Oulun Tervaporvarien Nuorkauppakamari kehittämästään ja toteuttamastaan nuorten mielen-terveyttä tukevasta VIBEs-projektista ja -konseptista.

TULEVAISUUS

Skenaariot rikastavat tulevaisuusnäkymää

Tulevaisuusprosessi luo oikealla ja tuoreella tiedolla pohjaa päätöksenteolle ja tiedolla johtamiselle sekä näkymiä tulevaisuuteen valmistautumiseen ja varautumiseen. Vuonna 2024 aloitettu tulevaisuusskenaarioiden valmistelu jatkui varsinaisten skenaarioiden määrittelyyn. Neljä skenaariota luotiin kahden työpajan ja kyselyn pohjalta. Skenaariot ovat globaalin teknologiakehityksen ehdoilla, Euroopan renessanssi, näivettymisestä hyvinvointitalouteen sekä pakolaiset ja polarisaatio. Skenaariotyössä on ollut mukana yli sata henkilöä eri puolilta maakuntaa ja se työ tehtiin yhdessä Uudenmaan liiton kanssa. Uudenlainen avaus rikastutti molempien alueiden skenaarioita ja antoi laajempaa näkökulmaa tulevaisuuden hahmottamiseen ja aluekehitykseen. Skenaariotyötä on jatkettu suunnitelman mukaisesti omana työnä tehtävänä jatkuvana prosessina. Joulukuussa järjestetyssä työpajassa syvennettiin skenaarioita ja tarkasteltiin viimeisimpiä muutostekijöitä globaalista ja maakunnallisesta näkökulmasta.

Skenaariotyön arvo on noussut tärkeämmäksi kuin ennakolta arveltiin. Skenaariotyö yhdessä muun maakunnallisen ennakoinnin kanssa on antanut työkaluja ja avoimuutta keskusteluun epävarmuuden keskellä. Useat organisaatiot ja kunnat ovat ottaneet maakunnalliset skenaariot ja siihen liittyvän laajan aineiston käyttöön omien strategioiden luomisessa. Aineistojen hyödyntäminen on lähtenyt liikkeelle eri kokoisissa kunnissa ja muissa organisaatioissa. Eryteisesti teemakohtainen koonti on ollut paljon käytössä. Skenaarioiden esittelyjä on pyydetty ja pyydetään eri organisaatioiden tilaisuuksiin.

Keskipitkä ennakointi luo pohjaa maakuntaohjelman tavoitteille

Syksyllä 2025 laadittiin maakunnalliset työvoima- ja väestöennusteet, jotka ovat toimineet maakuntaohjelman tausta-aineistona. Maakuntaohjelmatyön sisällön vastuualueina olivat skenaariotyön ja työvoima- ja väestöennusteiden perusteiden avaaminen sekä koulutuksen ja osaamisen ekosysteemin kehittäminen ja osaajien saatavuus.

Aluekehityskeskusteluja varten päivitettiin maakunnan tilanne- ja kehityskuva, jossa korostuivat väestön ja koulutuksen ja elinkeinoelämän muutokset. Joulukuussa osallistuttiin aluekehityskeskustelujen työpajaan, jossa maakunnat ja ministeriöt etsivät ratkaisuja aluekehityksen haasteisiin. Maakunnallinen ennakointiryhmä on kokoontunut säännöllisesti käsittelemään eri toimialojen ja klustereiden kehitystä. Työ- ja elinkeinoministeriön työvoimabarometrin Pohjois-Pohjanmaan osion ideointi ja toteutus on ollut ennakointiryhmän vastuulla. Tilannekuvaa ja sen esittämistä on edelleen kehitetty. Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivujen kautta on mahdollista saada kattava kuva maakunnan kehittymisestä. Uusia tilastoja on lisätty ja uuden maakuntaohjelman toteutumista on mahdollista seurata sivujen kautta. Paljon käytettyjen suhdanneaineistojen käyttöliittymä on uudistettu. Suhdanneaineistojen pohjalta on tehty toimialakohtaisia artikkeleita eri tiedotusvälineisiin. Tietopyyntöjen ja tilastoanalyysien määrä on kasvanut tasaisesti. Tilastopalvelu on tukenut maakunnan kuntien strategiatyötä

tuottamalla kunnille räätälöityjä tilastoanalyysijä ja pitämällä niistä esityksiä sekä tarjoamalla palvelua aktiivisesti myös uusille kunnille.

Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmä on ollut mukana maakuntaohjelman ja skenaariotyön valmisteluissa. Lisäksi kokouksissa on kiinnitetty huomiota väestökehitykseen, jolla on merkittävä vaikutus koulutuksen järjestämisen tarpeisiin ja mahdollisuuksiin. Väestökehityksen analysointia on kehitetty entisestään ja analyyseja on esitetty kuntien järjestämissä tilaisuuksissa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto oli mukana valmistelussa Pohjoisen yhteiset voimat -tilaisuutta, jossa Pohjois-Suomen työllisyys- ja elinvoimasta vastaavat henkilöt kohtasivat lokakuussa Oulussa. Pohjois-Pohjanmaan liitto fasilitoi pohjoisten liittojen päivien yhteen vetävää keskustelua. Kahden päivän aikana tapahtuma keräsi 370 osallistujaa.

Digitalisaation edistäminen

EU:n horisonttiohjelmasta rahoitetun Prepare-hankkeen toteutus päättyi ja tulosten ottaminen käyttöön alkoi. Hankkeen tavoitteena on ollut monipuolistaa hankintatoimen käytäntöjä. Eryteisesti Oulun kaupunki on hyödyntänyt Preparen tuloksia omassa hankintaohjelmassaan. Kansainvälisten hankkeiden valmistelu on jatkunut Wireless ICT-verkostossa, jossa Pohjois-Pohjanmaan liitto on yksi koordinaattoreista.

Digitaalisia palvelujen ja alustojen yhteistyötä ja tiedonvaihtoa edistettiin Pohteen, kuntien ja Pohjois-Pohjanmaan liiton välisen allekirjoitetun strategisen yhteistyösopimuksen pohjalta. Kokouksissa kunnat ovat esitelleet omia digipalvelujaan ja niihin liittyviä tulevaisuuden suunnitelmia. Kunnat ovat sopineet keskinäisiä tapaamisia ja yhteistyötä esittelyjen pohjalta. Laajakaistan osalta ei ole tehty uusia tuettuja kehittämishankkeita, mutta Pohjois-Pohjanmaa on laajakaistan saatavuudessa edelleen maan kärjessä.

MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaavan uudistaminen

Pohjois-Pohjanmaan viimeisimmät maakuntakaavat on laadittu vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella. Vaihekaavaa laadittaessa maakuntakaavaprosessissa ei käydä läpi kaikkia maankäytön kokonaisuuksia, vaan keskitytään kaavoituksen aloitusvaiheessa määriteltyihin asiakokonaisuuksiin. Vaihekaavoituksessa kaavakartalla osoitetaan ainoastaan uudet tai muuttuvat kaavamerkinnot, ja poistuvat kaavamerkinnot esitetään yllirastitettuna. Muut lainvoimaisissa maakuntakaavoissa esitetyt merkinnot jäävät ennalleen.

Pohjois-Pohjanmaalla on voimassa neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Kaavakokonaisuuden tulkinnan helpottamiseksi voimassa olevista maakuntakaavoista on laadittu ajantasainen yhdistelmäkartta sekä tiivistelmä kaavamerkinnoista ja -määräyksistä, jotka löytyvät Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuilta.

Vuonna 2025 jatkettiin Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laadintatyötä. Merkittävänä teemoina vaihekaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusien tuulivoima-alueiden osoittamista ja sähkönsiirron kehittämistarpeita. Vaihekaavassa osoitetaan valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet, vuosina 2019–2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit, pitkän aikavälin kehittämissperiaattemerkintänä kaasuputken yhteystarve sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet.

Natura-riskiselvitystä täydennettiin toisessa ehdotusvaiheessa alkuvuonna 2025, koska Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen kaavaratkaisu syys-lokakuussa 2024 jätti edelleen liikaa epävarmuutta suhteessa luonnonsuojelulain mukaiseen heikentämiskieltoon ja samalla luontodirektiivin vaatimuksiin. Riskiselvityksen päivitys pohjautui energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toiseen ehdotukseen, josta tuulivoimaloiden alueita sekä poistettiin että rajattiin etäämmälle Natura-alueista, joihin kohdistui ensimmäisessä ehdotuksessa suuria haitallisia riskejä. Toisessa ehdotuksessa huomioitiin ensimmäisestä ehdotuksesta saatu muu palaute sekä valmistuneet valtakunnalliset ja hankekohtaiset selvitykset. Muutoksilla seudullisesti merkittäviin tuulivoima-alueisiin vähennettiin viranomaisvaiheen kaavaehdotukseen verrattua kokonaisvaikutusten määrää merkittävästi. Päivitys Natura 2000 -verkkoon tuulivoimaloiden alueista ja sähkönsiirrosta kohdistuvien riskien tunnistaminen -selvitykseen hyväksyttiin maakuntahallituksessa helmikuussa 2025. Päivityksellä varmistettiin, ettei energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan lopullinen kaavaratkaisu aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-suojeluperusteisiin ja Natura 2000 -verkkoon.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toinen ehdotusvaihe hyväksyttiin nähtäville asetettavaksi maakuntahallituksessa 10.2.2025. Uusi kaavaehdotus oli nähtävillä 17.2.-21.3.2025. Tiedote ja kuulutus toimitettiin jäsenkuntien kirjaamoihin kunnan viralliselle ilmoituskanavalle asetettavaksi. Kuulutus julkaistiin 14.2.2025 Pohjois-Pohjanmaan liiton kotisivuilla ja sanomalehdissä (Kalajokilaakso, Kaleva, Koillissanomat, Raahen seutu). Kaavaehdotus esiteltiin verkkotilaisuudessa 18.2.2025. Kuulijat esittivät viestiseinän kautta kysymyksiä, joihin vastattiin esittelyn jälkeen. Kuulemisaikana järjestettiin Kärsämäellä ja Oulussa kaavakahvilat, joissa asiantuntijat vastasivat kaavaa koskeviin kysymyksiin. Palautetta saatiin kuulemisaikana 95 osalliselta.

Maakunnan 30 kunnasta muistutuksen jätti 14, naapurimaakuntaliitoista kannanotto saatiin Kainuun liitolta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lisäksi palautetta saatiin Kainuun ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksista. Lapin ELY-keskus ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa. Muilta viranomaistahoilta saatiin kolme muistutusta: Metsähallitus, Paliskuntain yhdistys ja Pohjois-Pohjanmaan museo (Oulun museo- ja tiedekeskus, vastuumuseo). Rajavartiolaitoksella ja Suomen Erillisverkot Oy:llä ei ollut muistutettavaa. Yhdistyksiltä ja yhteisöiltä saatiin 14, yrityksiltä neljä, tuulivoimatoimijoilta 12 ja yksityishenkilöiltä 41 muistutusta, osa yhteiskannanottoina. Palautteessa kunnat ja tuulivoimatoimijat esittävät kritiikkiä vaihemaakuntakaavan seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden (maa-alueilla tv-1 ja aluevesillä tv-2) rajautumisesta kaavaprosessin aikana. Yksityiset ja yritykset esittivät huolen tuulivoima-alueiden ja voimalinjojen runsauden vaikutuksista elinympäristöönsä. Viranomaistahot olivat pääosin tyytyväisiä kaavaratkaisuihin ja niiden perusteluihin. Valituslausuntokoosteen alkuun laadittiin yleisvastine, johon koottiin merkittävimmät esille nousseet kokonaisuudet, avattiin kaavaprosessin etenemistä ja esitettiin perustelut kaavaratkaisulle. Jokaiseen muistutukseen laadittiin vastine, jossa vastattiin kyseisessä palautteessa esille nostettuihin kokonaisuuksiin. Vaihemaakuntakaava-asiakirjoihin tehtiin vastineiden mukaiset tarkistukset hyväksymiskäsittelyä varten.

Maakuntahallitus hyväksyi 5.5.2025 Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan toisen ehdotusvaiheen muistutuksiin laaditut vastineet. Maakuntavaltuusto hyväksyi vaihekaavan 27.5.2025 ja maakuntahallitus määräsi sen voimaan ilman lainvoimaa alueidenkäyttölain mukaisesti 18.8.2025. Hyväksymispäätöksestä tehtiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 15 valitusta, joihin annettu lausunto hyväksyttiin maakuntahallituksessa 17.11.2025 ja toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus antaa valittajille vastaselitysmahdollisuuden ennen kuin valitusasian käsittely alkaa. Kaikki asiaa koskevat tiedot toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan liiton kirjaamoon.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan alueidenkäyttölain mukainen kansainvälinen kuulemismenettely Ruotsin valtioon kohdistuvien mahdollisten ympäristövaikutusten osalta eteni kansallisen kaavaprosessin rinnalla. Kansainvälisen kuulemisen Ruotsista saadun palautteen kooste ja niihin laaditut suomenkieliset vastineet hyväksyttiin maakuntahallituksessa 7.4.2025. Ruotsiksi käännetty vastineet, englanninkielinen tiivistelmä ja hyväksymispykälä toimitettiin kansainvälisestä kuulemisesta vastaavalle viranomaiselle Suomen ympäristökeskukselle toukokuussa. Lopulliset kansainvälisen kuulemisen asiakirjat, kooste hyväksytyistä kaava-asiakirjoista ja merituulivoima-alueiden kohdekuvaukset, toimitettiin marraskuussa suomeksi ja ruotsiksi Suomen ympäristökeskukseen, joka toimitti tarvittavat asiakirjat Ruotsin Naturvårdsverketille.

Suomen johtavan tuulivoimamaakunnan suunnittelu on haastava tehtävä, kun maakuntakaavan avulla tarkastellaan eri hankkeiden yhteisvaikutuksia ja erilaisten maankäyttötarpeiden kestävää yhteensovittamista niin maalla kuin merellä. Osa jo toteutuneista hankkeista sijoittuu nykyainsäädännön puitteissa haastaville alueille. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitettiin 45 uutta maatuulivoimaloiden aluetta (tv-1) ja viisi täydentyneiden selvitysten myötä uudelleen rajattua merituulivoimaloiden aluetta (tv-2). Lainvoimaisista 1. ja 3. vaihemaakuntakaavasta säilyi 48 maatuulivoimaloiden aluetta. Kaikkiaan vaihemaakuntakaavat mahdollistavat 98 seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen jatkokehittämisen maakunnassa.

Pohjois-Pohjanmaan tahtotila on olla energiamurroksen kärjessä. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa pitkän aikavälin kehittämisperiaatemerkinä osoitettu kaasuputken yhteistarve etenee Gasgridin käynnistämällä YVA-menettelyllä. Maakunnassa on vireillä useita vetytalouskaavoja, jotka on osoitettu vaihemaakuntakaavassa potentiaalisina seudullisesti merkittävien uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alueina (t-2).

Jäsenkuntien maankäytön asiantuntijoista koostuva maakuntakaavoituksen neuvottelukunta kokoontui toimintavuonna kolme kertaa. Kokouksissa keskusteltiin energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta, jaettiin tietoa ajankohtaisista teemoista ja jäsenkuntien kaavoitustilanteista sekä käytiin läpi maakuntakaavoituksen ja uudistamisen alla olevan alueidenkäyttölain suhdetta kuntakaavoitukseen.

Maakuntakaavojen seuranta ja toteutumisen edistäminen

Vastuualue osallistui maakuntakaavan toteuttamisen ja maakunnan kannalta merkittävien yleis- ja asemakaavojen työ- ja viranomaisneuvotteluihin sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn alaisten hankkeiden ohjaus- ja seurantaryhmiin. Merkittävimpien yleiskaavojen ja liikennejärjestelmän osalta annettiin lausuntoja kuntakaavoista ja YVA-menettelyistä. Vuonna 2025 annettiin yhteensä 166 lausuntoa koskien maakuntakaavan toteutumista kuntakaavoissa ja maakuntakaavaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Lausunnoista yli sata käsitteli uusiutuvan energian kokonaisuutta. Tuulivoimalausuntoja annettiin 78, hybridipuistolausuntoja 14, biotalouslausuntoja kaksi, vetytaloutta koskevia lausuntoja neljä, sähkönsiirtoverkkolausuntoja viisi ja datakeskuslausuntoja viisi. Tie- ja ratalausuntoja annettiin 27 ja lausuntoja hallituksen esityksiin lainsäädännön muuttamisesta kymmenen. Loput lausunnot koskivat kuntien yleiskaavoja, naapurimaakuntien maakuntakaavoja tai liikennejärjestelmäsuunnittelua sekä kulttuuriympäristöä. Yksi kansainvälinen lausunto koski Ruotsin merialuesuunnitelmaa.

Oulun seudun maankäytön ja liikenteen suunnitteluyhteistyöhön vastuualue osallistui seuratakkennetiimissä, liikenteen johtoryhmässä ja muissa seudullisissa työryhmissä. Toimintavuonna jatkettiin valtion ja suurten kaupunkiseutujen välisen MAL 2024–2027 -sopimuksen toimeenpanoa. Sopimuksessa kaupunkiseudun kunnat, maakunnan liitto ja valtio-osapuoli määrittävät yhteisen tahtotilan seudun kehittämisestä. Tavoitteiden toteuttamiseksi

määritellään hallituskausittain päivitettävät toimenpiteet 12-vuotiselle MAL-sopimuskaudelle. Merkittävimpänä työnä valmistui loppuvuodesta Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueiden kehittämissuunnitelma VIVA, joka on digitaalinen karttapalvelu Oulun seudun vapaa-ajan kohteista ja reiteistä. VIVA-suunnitelma on suunnattu seudun kuntien viranomaisille, päättäjille, palveluntarjoajille sekä asukkaille ja alueella vieraileville. VIVA tähtää myös virkistuksen ja vapaa-ajan kohteiden entistä parempaan saavutettavuuteen kestävin liikkumismuodoin. Kestävät liikkumismuodot käsittävät työssä kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen. Asetettujen tavoitteiden toteutumiseksi on muodostettu viisiosainen seudullinen toimenpideohjelma, jonka teemat ovat seudullinen yhteistyö, lähivirkistyskohteet ja -ympäristöt, eri käyttäjäryhmät ja viestintä, saavutettavuus sekä elinkaarikestävyys. Osa toimista on nopeita, osa pitkäjänteisiä. Seudun kesken on tunnistettu, että virkistysreittien kehittämisessä tarvitaan jatkosakin kunnat ylittävää yhteistyötä yhteisen hyvän vuoksi. Vesitse liikkumisessa kuntarajojen yli on paljon potentiaalia, kuten myös maastoreiteissä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen valmisteluun. Ensimmäisenä tuli voimaan laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Lain siirtymäsäännöksen mukaan kunnan ja maakunnan liiton on toimitettava kaava-aineistot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYHTI) valtakunnallisesti yhteen toimivassa ja koneluettavassa muodossa, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2029 alkaen. Rakentamislaki astui voimaan vuonna 2025 ja maankäyttö- ja rakennuslain nimike muuttui samana päivänä alueidenkäyttölaiksi. Maakuntakaavaa koskevat pykälät säilyivät saman sisältöisinä, mutta tietomallia koskevat sisällöt integroitiin lakiin. Ympäristöministeriössä on edelleen käynnissä uuden alueidenkäyttölain valmistelu. Viimeisimmän tiedon mukaan hallituksen esitys alueidenkäyttölaiksi on menossa eduskunnan käsittelyyn maaliskuussa 2026.

Paikkatieto ja maakuntakaavan digitalisointi

Paikkatietojen hyödyntämisen keskiössä oli energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan viimeistely ja siihen liittyvät selvitykset. Keskeisimpiä paikkatietoa koskevia webinaareja ja työpajoja, joihin osallistuttiin, olivat maakuntakaavamerkintöjen digitalisointia ja harmonisointia koskeva HAME-tietomalli, rakennetun ympäristön tietojärjestelmän valmistelun RYHTI-hanke sekä Esrin järjestämät maakunnan liitoille suunnatut tiedotustilaisuudet. Maakuntakaavan digitalisointi jatkuu vuonna 2026 ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartta viedään HAME-tietomalliin vuoden 2026 aikana.

Vaikuttava ja edunvalvontaa palveleva liikennejärjestelmätyö

Maakunnan liikennejärjestelmätyö on lainsäädännön mukaisesti vahvasti kytkeytynyt osaksi alueidenkäytön suunnittelua ja maakuntakaavoitusta. Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä maakunnan toimijoiden kesken sekä kansallisella että Euroopan unionin tasolla. Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua, toteuttamista ja seuranta ohjaa ja edistää maakunnan kuntien ja valtion keskeisistä viranomaisista ja elinkeinoelämän toimijoista koostuva Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäryhmä. Vuonna 2025 maakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä käynnistyi edellisvuonna valmistuneen maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden toteutus ja seuranta. Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäryhmä kokoontui kaksi kertaa, ja keskeisimmistä toimijoista koostuva työryhmä kokoontui kuusi kertaa. Joulukuussa järjestettiin Teams-yhteydellä Pohjois-Pohjanmaan liikennefoorumi, jonka teemana oli sotilaallinen liikkuvuus ja infrastruktuuri. Foorumi kokosi linjoille yli 120 osallistujaa.

Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteet sovitaan yhteen Oulun seudun liikenteen johtoryhmän ja maakuntien välistä yhteistyötä toteuttavien tavoitteiden kanssa. Maakuntien välistä yhteistyötä tehdään vuorovaikutuksessa

Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän ja ylimaakunnallisten kehityskäytävätyöryhmien, kuten Päärataryhmä, Nelostie E75 ry, Kasitieverkosto, Tervan tie ry, kt 86/63 ry ja Viitostie ry, kanssa. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimi vuonna 2025 Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän puheenjohtajana ja käynnisti vuonna 2024 valmistuneen Pohjoisen liikennestrategian toimenpiteiden seurannan. Lisäksi liitto toimii varapuheenjohtajana kansallisessa Päärataryhmässä, joka käynnisti toimintavuonna pääaratavision valmistelun tulevaa hallitusohjelmavaikuttamista pohjustamaan.

Liitto tukee maakunnan kansallisen ja kansainvälisen saavutettavuuden kehittämistä sekä toimii kansainvälisissä liikenneryhmissä ja hankkeissa. Liitto toimii sihteerinä Nelostie E75 ry:ssä, joka järjesti jatkuvan toimintansa lisäksi keväällä valtatie 4 vaalipiirien kansanedustajille suunnatun Nelostiefoorumin.

Liitto on tiiviisti mukana Tervan tie ry:n toiminnassa. Alueellista tukea annettiin muille kehitysvyöhykkeille ja Viitostie ry:lle. Liitto osallistui Oulun seudun liikenteen johtoryhmään sekä Oulun seudun kävelyn ja pyöräilyn KÄPY-ryhmään. Etenkin Oulun seudun liikenteen johtoryhmän toiminnassa korostui valtion ja Oulun seudun MAL-sopimuksen toimenpiteiden edistäminen, joista keskeisimpänä lin ohitustien tie-suunnittelun käynnistäminen sekä lähijunaliikenteen edellytysten mahdollistaminen Liminka–Oulu–liivälillä.

Kansainvälisessä yhteistyössä liitto osallistui CPMR:n toimintaan sekä Euroopan laajuisen liikenneverkko TEN-T-ydinverkkokäytävän foorumien tapaamisiin. CPMR-yhteistyössä laadittiin yhdessä Östergötlandin läänin kanssa Itämeren alueiden kannanotto valmisteilla olevaan EU:n satamastrategiaan. Liitto toimii myös Bothnian Arc -yhdistyksen alla toimivassa Bothnian Arc Transport Forumissa, joka koostuu Perämerenkaaren keskeisistä liikennetoimijoista Suomen ja Ruotsin alueella.

Syksyllä 2023 käynnistynyt läntisen Barentsin alueiden yhteinen liikennehanke New North – Transport, Logistics and Security of Supply jatkuu toimintavuonna. Hankkeen neljä työpakettia käsittelevät kattavasti liikennejärjestelmän eri osa-alueita ja niiden tehtävänä on kartoittaa läntisen Barentsin alueiden liikenteen kehittämistarpeita muuttuneessa geopoliittisessa sekä selventää tulevaisuuden teknologian hyödyntämismahdollisuuksia hankealueella.

Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisten alueiden Platform North -yhteistyöverkosta koordinoi toimintavuonna Ruotsin tieliikenneviranomaisen Trafikverket. Verkosto luo laajan alustan kolmen maan alueiden ja valtioiden viranomaisten väliselle yhteistyölle liikennejärjestelmän suunnittelussa, rahoitushauissa ja edunvalvonnassa. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii vuonna 2025 Pohjois-Suomen alueiden edustajana verkoston ohjausryhmässä. Verkosto järjesti helmikuussa Luulajassa Platform North Forumin, joka kokosi yhteen korkean tason poliittisia päättäjiä sekä liikenneviranomaisia keskustelemaan alueiden välisen yhteistyön tarpeista sekä yhteistyöverkoston tavoitteista.

CHARLES – Lentoliikenteen uudet avaukset Pohjois-Pohjanmaalla -yhteishanke käynnistyi maaliskuussa 2025. Pohjois-Pohjanmaan liitto on EAKR:n osarahoittaman hankkeen päätoteuttaja. Osatoiteuttajia ovat Naturpolis Oy, Oulun Matkailu Oy ja Kalajoen kaupunki. Yhteishankkeen tavoitteena on parantaa maakunnan kansainvälistä ja kansallista saavutettavuutta, lisätä matkailun ympärivuotisuutta sekä vahvistaa pitkäjänteisiä toimintamalleja lentoliikenteen kehittämiseksi. Ensimmäisenä vuonna osahankkeet ovat rekrytoineet tarvittavat henkilöstöresurssit sekä käynnistäneet toimintojensa tarkemman suunnittelun ja toteutuksen. Kalajoen osahankkeen varsinainen toteutus alkaa vuoden 2026 alussa. Pohjois-Pohjanmaan liiton vastuulle

kuuluu yhteishankkeen hallinnolliset asiat kuten ohjausryhmätyöskentelyn järjestäminen. Hankkeen ohjausryhmä on toiminut tehokkaana yhteistyöfoorumina osahankkeiden tukena. Ohjausryhmän toisessa kokouksessa kuultiin Finavian reittikehitystiimin asiantuntijaa avaamassa lentoliikenteen kehittämiseen liittyviä haasteita. Liiton osahankkeen toimenpiteisiin kuuluu matkailun, ja erityisesti lentoliikenteen, tilannekuvan rakentaminen sekä matkailun saavutettavuuteen keskittyvän selvityksen hankinta.

Yhdyskuntatekniikan kehittäminen ja tulvariskien hallinta

Maa- ja metsätalousministeriö on nimennyt Pohjois-Pohjanmaalle kolme merkittävää tulvariskialuetta: Iijoen, Pyhäjoen ja Kalajoen vesistöalueet, sekä tulvariskialueiden tulvaryhmät toimikaudelle 2025–2030. Pohjois-Pohjanmaalla tulvaryhmä muodostuu maakunnan liiton, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (vuodesta 2026 alkaen Lapin elinvoimakeskukseen), kuntien teknisen toimen sekä pelastustoimen edustajista. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii ryhmien puheenjohtajana. Toimintavuonna maakunnan tulvaryhmät järjestäytyivät uudelle toimikaudelle, ja ryhmissä käynnistyi voimassa olevien hallintasuunnitelmien toimenpiteiden seurannan lisäksi uusien hallintasuunnitelmien päivitystyö, jonka on määrä valmistua vuoden 2027 loppuun mennessä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii myös maakunnan liittojen edustajana kansallisessa tulva- ja kuivuusriskien hallinnan ohjausryhmätyössä.

Siikajoki-, Pyhäjoki- ja Kalajokilaaksojen alueilla käynnistettiin vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman laatiminen. Yleissuunnitelman tilaajana toimii ja suunnittelua koordinoi Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltopalvelut-yksikkö (vuoden 2026 alusta Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus). Yhteistyötahoja ovat suunnittelualan kunnat ja vesihuoltolaitokset sekä Pohjois-Pohjanmaan liitto. Kustannukset jaetaan ELY-keskuksen ja kuntien kesken. Laadittavan alueellisen yleissuunnitelman tavoitteena on monipuolistaa ja vahvistaa suunnittelualan kuntien ja vesihuoltolaitosten yhteistyötä vesihuollon toimintavarmuutta ja palvelun laatua lisäten. Suunnitelmassa kuvataan vesihuollon nykyinen toimintaympäristö sekä tarjotaan ehdotuksia uusiksi yhteistyön malleiksi, toimijoiden väliseksi kumppanuudeksi ja palvelumuodoiksi. Tavoitteena on edistää vesihuollon rakennemuutosta kohti tarkoituksenmukaisempia ja toimivampia vesihuoltopalveluita tuottavia yksiköitä. Suunnittelutyötä ohjaamaan on perustettu pääasiassa tilaajan edustajista koostuva ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Sähkösiirtoverkkoa kokonaisuudessaan on Pohjois-Pohjanmaalla kehitetty pitkäjänteisesti käyttövarmuuden takaamiseksi ja uusiutuvan energian tuotannon mahdollistamiseksi. Kehitystä on tapahtunut niin valtakunnallisessa kantaverkossa ja alueverkoissa, Myös uusia energiantuotantoalueiden siirtoverkkoja on rakennettu turvaamaan energiantuotantoa. Työvälineinä liitolla on ollut maakuntakaavoitus ja sen toteutus, hankkeiden ohjausryhmissä työskentely sekä neuvottelu- ja lausuntomenettelyt.

Liitto on ollut mukana laajassa ELY-keskuksen organisoimassa jätealan yhteistyöryhmässä. Vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman laatiminen käynnistyi Siikajoki-, Pyhäjoki- ja Kalajokilaaksossa. Mukana ovat alueen kunnat ja vesilaitokset. Tavoitteena on monipuolistaa ja vahvistaa suunnittelualan kuntien ja vesihuoltolaitosten yhteistyötä vesihuollon toimintavarmuuden parantamiseksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto on ohjausryhmän puheenjohtaja.

Merialueen suunnitelmallisen ja kestävä käytön edistäminen

Merialuesuunnittelun (MSP, Maritime Spatial Planning) toinen kierros käynnistyi rannikon maakunnan liitoissa vuonna 2024. Uuden kierroksen käynnistämisen taustalla on merellisen toimintaympäristön muutokset, joista merkittävimpiä ovat EU-säädösten uudistuminen, merelliselle energiantuotannolle asetetut kunnianhimoiset kansalliset tuotantotavoitteet sekä merenkulun ja merellisen ruoantuotannon merkityksen korostuminen huoltovarmuuden kannalta. Rannikkomaakuntien ja ympäristöministeriön yhteistä merialuesuunnittelua koordinoi Varsinais-Suomen liitto. Merialuesuunnittelulla on kiinteä yhteys maakuntakaavoitukseen ja suunnitelmat tukevat osaltaan myös aluekehitystä. Maakunnan liittojen lakisääteisiin tehtäviin kuuluva merialuesuunnittelu on pitkälle hankkeistettu. Vuosina 2023–2025 merialuesuunnittelua koordinoitiin MSP–EGD-hankkeella (Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi).

Merialuesuunnittelussa tehdään kansainvälistä yhteistyötä useissa EU-hankkeissa. Baltic Sea2Land-hanke (2023–2025) tuki merialuesuunnitelmien ja rannikkostrategian alueellista toimeenpanoa sekä tätä edistävää maakuntakaavoitusta ja aluekehitystyötä. Hankkeen keskiössä oli sidosryhmäyhteistyön kehittäminen. Navigator-karttatyökalu julkistiin Itämeren Baltic MSP Forumissa Riikassa merialuesuunnitteluforumissa marraskuussa. Foorumi toimi hankkeen loppuseminaarina.

Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmä edustaa eri hankkeissa. SEABAS (2025–27) -hankkeessa luodaan Itämeren alueelle suosituksia ja yhteinen viitekehys merialuesuunnitelmien vaikutusten arviontiin. OCEANIDS-hankkeessa (2023–26) luodaan käyttäjälähtöisesti työkaluja ja sovelluksia ilmastotietoisen merialuesuunnittelun ja integroidun merimaiseman hallintaan. Hankkeessa kerätään, yhdenmukaistetaan ja kootaan yhteen Euroopan merialueiden

Luonnon virkistyskäyttö ja monimuotoisuus

Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelma 2021–2030 vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut Helmi-yhteistyöryhmään asiantuntijana ja tuonut ryhmään maakunnallisen näkökulman ja alueiden käytön suunnittelun tilanteen. Ryhmässä on jaettu tietoa maakuntakaavoituksen tilanteesta, alueiden käytön pitkän aikavälin suunnittelusta ja maakuntaohjelmasta. Yhteistyöryhmän tarkoituksena on ollut tunnistaa Pohjois-Pohjanmaalta luonnon monimuotoisuuden kannalta yksi tai useampi tärkeä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen keskittymä. Pudasjärven pohjoisosa on tunnistettu Pohjois-Pohjanmaan ensimmäiseksi Helmi-keskittymäksi. Vuonna 2025 Helmi-keskittymälle perustettiin ydinryhmä ja toiminnan suunnittelu alueella alkoi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on mukana 8-vuotisessa Metsähallituksen luontopalveluiden koordinoimassa Priodiversity LIFE -hankkeessa, joka on Suomen kaikkien aikojen suurin luontokatoa torjuva hanke. Liitto on osallistunut työpakettiin, jossa on määritelty Pohjois-Pohjanmaan arvokkaimmat luonnon monimuotoisuuden keskittymät. Vuonna 2025 Pohjois-Pohjanmaalla tunnistettiin 13 maakunnallista monimuotoisuuskeskittymää, joista lin pohjoisosan maankohoamisrannikko on valittu pilottikohteeksi. Liitto on osallistunut työryhmään asiantuntijana. Ryhmässä on jaettu tietoa maakuntakaavoituksesta, viherrakenteen ja ekologisten yhteyksien suunnittelusta, alueiden käytön pitkän aikavälin suunnittelusta ja maakuntaohjelmasta. Lisäksi liitto on osallistunut luontotiedon kokoamiseen maakunnallisten aineistojen osalta sekä luonnon monimuotoisuuskeskittymiä koskevaan ensimmäiseen työpajaan. Työpakettia 2 koordinoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja muodostaa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa keskeisen työryhmän. Laajempaan LU-MO-työryhmään kuuluvat lisäksi Metsähallituksen luontopalvelut, Metsähallitus Metsätalous Oy, MTK ja Metsäkeskus.

Luonnon virkistyskäytön huomioiminen on olennainen osa kestävästä alueiden käytön suunnittelusta, sillä se tukee sekä ihmisten hyvinvointia että luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Vuonna 2025 Suomen ympäristökeskus julkaisi valtakunnallisen oppaan Luonnon virkistyskäytön huomioiminen alueiden käytön suunnittelussa, joka on osa Kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian 2030 toimintaohjelmaa (2023–2025). Liitto osallistui työpajoihin, joissa tunnistettiin luonnon virkistyskäytön keskeisiä haasteita ja mahdollisuuksia, arvioitiin eri käyttäjäryhmien tarpeita sekä koottiin hyviä suunnittelukäytäntöjä eri puolilta Suomea. Työpajojen tuotokset muodostivat keskeisen perustan oppaan suosituksille ja esimerkeille.

Veto- ja pitovoimaa kulttuuriympäristötyön avulla

Maakuntaohjelman ja -kaavan tavoitteita edistettiin viranomaisneuvotteluissa ja maakunnallisessa kulttuuriympäristöyhteistyössä. Oulujoen vesistön kulttuuriperintöä esiteltiin kansainvälisen teollisuusperintöyhdistyksen TICCIH:n konferenssissa Kiirunassa elokuussa. Pohjoispohjalaista kulttuuriperintötyötä tuotiin esille kansallisessa vesimaisemaverkostossa ja pohjoismaisessa kulttuurimaisemaliitossa. Kunnat ja kaavakonsultit hyödynsivät aiempaa enemmän maakunnallista rakennusperinnön paikatiedon tallentamiseen tarkoitettua KIOSKI 3.0 -sovellusta. Vesivoiman kulttuuriperintö -hankkeen verkkosivuja täydennettiin ja maakunta-arkkitehti oli mukana työryhmässä valitsemassa perinteikkään Viisikanta-palkinnon saajat.

Maakuntaohjelman ja -kaavan tavoitteita edistettiin maakunnallisessa kulttuuriympäristöyhteistyössä ja viranomaisneuvotteluissa. Oulujoen vesistön uiton historiaa esiteltiin valokuvanäyttelyssä Kajaanissa. Vesimaisemaverkostossa kerrottiin Pyhäjoen tulvaperinteen historiasta, uudesta retkipyöräilyreitistä ja maisemanhoidon haasteista. Artikkelit Haapaveden karjamajoista, Hailuodon tikkuröijyn ja lampaanhoidon historiasta sekä värimorsingon viljelystä ja jalostuksesta Nivalassa julkaistiin pohjoismaisessa Lommen-lehdessä.

3.4 Hallinto

Vastuualue on vastannut luottamushenkilöhallinnosta, liiton sisäisistä palveluista sekä aluekehitysrahoituksen maksatustehtävistä.

Liiton sisäisten palvelujen kehittäminen ja yleishallinto

Uusi maakuntavaltuusto aloitti toimintansa syyskaudella. Järjestäytymiskokous pidettiin 8.9.2025. Uusi maakuntavaltuusto piti toisen kokouksensa 8.12.2025. Uusi maakuntahallitus piti järjestäytymiskokouksensa 22.9.2025. Luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien hallintaan hankittiin Sidonnaisuusrekisteri.fi-palvelu, joka on käytettävissä yleisen tietoverkon kautta. Maakuntahallituksen ja puheenjohtajistojen valokuvaus verkkosivustolle toteutettiin syksyllä 2025.

Uuden luottamushenkilökauden alkaessa maakuntahallitus hyväksyi 27.10.2025 päivitykset luotto- ja maksukorttiohjeeseen, vieraanvaraisuudesta ja edustustilaisuuksista annettuun ohjeeseen, matkus-, hankinta- sekä sopimusten hallinnan ohjeeseen. Samassa kokouksessa hyväksyttiin pienavustusten periaatteet, jolla ohjataan maakuntajohtajan myöntämiä pienavustuksia.

Työterveyshuollon palvelusopimus Pihlajalinnan kanssa päättyi vuoden lopussa ja palvelut kilpailutettiin loppuvuonna. Kilpailutuksessa kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jätti Suomen Terveystalo Oy. Uusi sopimus astuu voimaan 1.3.2026. Henkilöstölle järjestettiin tekoälykoulutus keväällä. Tekoälyn käyttö ei kuitenkaan merkittävästi lisääntynyt vuoden aikana vastuualueilla.

Tiedonhallinta

Tiedonohjaussuunnitelmaa täydennettiin vuonna 2025 ja sen päivittämistä kokonaisuudessaan jatketaan vuonna 2026. Asianhallintajärjestelmässä olevaa sopimusten hallinnan metatietomallia on päivitetty, jotta sopimusten seuranta voidaan toteuttaa aiempaa tehokkaammin. Asianhallintajärjestelmän teknistä käyttöä koulutettiin henkilöstölle sopimusten hallinnan infossa. Rekisteröinnin ja asianhallintajärjestelmän käytön tueksi tehtiin teknisiä ohjeita.

Päätarkistosta on seulottu, hävitetty ja järjestetty EAKR-aineistoja. Tiedonhallintamallin ja luottamushenkilörekisterin tietojärjestelmävaihtoehtoja selvitettiin. Mahdolliset hankinnat on suunniteltu toteutettavan vuoden 2026 aikana.

Tietohallinto, tietosuoja ja tietoturva

Maakuntahallitus irtisanoi 17.12.2024 Tieran ja Pohjois-Pohjanmaan liiton väliset sopimukset päättyämään 28.2.2026. ICT-palveluntarjoajan löytämiseksi järjestettiin markkinavuoropuhelu ja näiden jälkeen varsinainen tarjouskilpailu. Palveluntuottajaksi valittiin Tietolatva Oy. Palvelujen siirtoa valmistelevat toimet aloitettiin loppuvuodesta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto jatkoi osallistumista maakunnan yhteiseen tietoliikennesopimukseen yhdessä maakunnan muiden toimijoiden kanssa. Tämä tulee jatkumaan myös uuden palveluntuottajan kanssa.

Tietoturvan kehittäminen tietoliikenteen ja työasemien osalta jatkui vuonna 2025. Tietoturvaa varmisti käyttäjien rajoitettu mahdollisuus tehdä muutoksia työasemiin. Henkilökuntaa on tiedotettu tarvelähtöisesti akuuteista tietoturvariskeistä, kuten kriittisistä tietoturvauhista. Suuria ja vakavia tietoturvaan kohdistuvia uhkatilanteita ei toimintavuoden aikana ilmennyt. Työasemien ja mobiililaitteiden hankinnassa alettiin käyttää Velora Verkkokaupan asiakkaana leasing-hankintatapaa.

Viestintä

Pohjois-Pohjanmaan liitto on omalta osaltaan vastannut maakunnallisesta viranomaisviestinnästä. Maakunnan asukkaille ja liiton sidosryhmille on viestitty vireillä olevista asioista, suunnitelmista, asioiden käsittelystä ja päätöksistä. Viestinnän lähtökohtana on avoimuus ja vuorovaikutteisuus.

Viestinnän kanavia ovat mediatiedotus ja oma sähköinen viestintä, johon sisältyy verkkosivusto, kuukausittain julkaistava uutiskirje sekä sosiaalinen media. Pohjois-Pohjanmaan liitolla on sosiaalisessa mediassa viestipalvelu X-, Instagram-, LinkedIn- ja YouTube-tilit. Maksullisia ilmoituksia on käytetty kuulutuksissa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto liittyi Monetra Hankintapalveluiden viestintä- ja markkinointipalveluiden puitesopimukseen vuoden 2025 alussa. Media-seurannan ja tiedotejakelun puitesopimus päättyi kesäkuun lopussa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom tarkasti pohjois-pohjanmaa.fi-verkkosivuston saavutettavuuden verkkosivustojen yksinkertaistetussa valvonnassa vuoden 2025 valvontajaksolla. Tarkastushavaintojen perusteella verkkosivuille tehtiin teknisiä muutoksia, joilla parannettiin sivuston saavuttavuutta. Saavutettavuuspuutteet korjattiin osin Pohjois-Pohjanmaan liiton omana työnä että ostopalveluna Verkkoasema Oy:ltä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto järjesti maaliskuussa kansainvälisen naistenpäivän vastaanoton Oulussa sekä marraskuussa perinteiset maakuntapäivät Oulun teatterilla.

3.5 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2025 Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakuluja budjetoitiin 5 699 351 euroa ja toteutuneet toimintakulut olivat 5 333 957,79 euroa.

Suurin menoerä olivat henkilöstökulut 3 415 928,12 euroa, jotka alittuivat budjettiin nähden 82 686,55 euroa. Toinen suuri menoerä oli palvelujen ostot 1 235 897,89 euroa. Ne alittuivat budjettiin nähden 359 251,44 euroa.

Toimintatuottoja budjetoitiin 5 472 374 euroa ja toteutuneet toimintatuotot olivat 5 129 126,97 euroa. Pohjois-Pohjanmaan kunnat maksoivat liitolle jäsenmaksuja yhteensä 3 808 864,02 euroa.

Toimintakatteeksi muodostui -204 830,82. Tunnusluku Toimintatuotot/Toimintakulut, % on 96,16 % (99,24 % vuonna 2024)

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 65,61 euroa, joten vuosikatteen muodostui -204 765,21 euroa.

Poistoja koneista ja kalustosta kirjattiin poistosuunnitelman mukaan yhteensä 9 717,08 euroa.

Tilikauden tulokseksi muodostui -214 482,29 euroa. Kehittämisrahastosta tuloutettiin 255 562,09 euroa.

Tilikauden ali-/ylijäämä on 41 079,80 euroa.

Liiton maksuvalmius on ollut hyvä. Kassan riittävyys oli 151 päivää (135 päivää vuonna 2024).

Taseen loppusumma oli 12 237 939,26 euroa (17 288 883,63 euroa vuonna 2024).

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio, €	Toteutuma, €	Poikkeama, €
Toimintatuotot	5 472 374,00	5 129 126,97	343 247,03
Myyntituotot	3 808 864,00	3 808 864,02	-0,02
Tuet ja avustukset	1 663 510,00	1 320 262,95	343 247,05
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut	5 699 351,00	5 333 957,79	365 393,21
Henkilöstökulut	3 498 614,67	3 415 928,12	82 686,55
Palvelujen ostot	1 595 149,33	1 235 897,89	359 251,44
Aineet, tarvikkeet	46 514,00	29 203,31	17 310,69
Avustukset	282 813,00	350 600,91	-67 787,91
Muut toimintakulut	276 260,00	302 327,56	-26 067,56
Toimintakate	-226 977,00	-204 830,82	-22 146,18
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	65,61	-65,61
Muut rahoituotot	0,00	420,62	-420,62
Muut rahoituskulut	0,00	355,01	-355,01
Vuosikate	-226 977,00	-204 765,21	-22 211,79
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	13 881,00	9 717,08	4 163,92
Tilikauden tulos	-240 858,00	-214 482,29	-26 375,71
Rahastojen lisäys/vähennys			
Rahastojen vähennys(+)	240 858,00	255 562,09	-14 704,09
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	41 079,80	-41 079,80

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat			Tuloarviot		
	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO						
Luottamushenkilöhallinto	938 811,02	971 800,88	-32 989,86	3 808 864,00	3 808 864,02	0,02
VIRASTO						
Maakunnan suunnittelu ja osaaminen	1 168 351,47	1 109 731,19	58 620,28	0,00	4 124,71	4 124,71
Maakunnan kehittäminen ja rahoitus	1 336 630,63	1 221 983,56	114 647,07	696 355,00	581 677,43	-114 677,57
Hallinto	1 298 402,64	1 310 991,26	-12 588,62	10 000,00	15 009,91	5 009,91
LIITON HALLINNOIMAT HANKKEET						
Liiton hallinnoimat hankkeet	957 155,24	719 450,90	237 704,34	957 155,00	719 450,90	-237 704,10
TULOSLASKELMAOSA						
Muut rahoitustulot				0,00	420,62	420,62
Muut rahoitusmenot	0,00	355,01	-355,01			
INVESTOINTIOSA						
Käyttöomaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSOSA						
Lainakannan muutokset						
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen		0,00			198 835,51	198 835,51
Rahavarojen muutos	-226 977,00	-5 929,70	-221 047,30	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ	5 472 374,00	5 328 383,10	143 990,90	5 472 374,00	5 328 383,10	-143 990,90

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	3 808 864,02	3 737 844,99
Tuet ja avustukset	1 320 262,95	2 228 385,57
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 129 126,97	5 966 230,56
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	3 415 928,12	3 749 530,53
Palkat	2 876 311,53	3 177 991,94
Eläkekulut	459 771,76	499 449,69
Muut henkilösivukulut	79 844,83	72 088,90
Palvelujen ostot	1 235 897,89	1 658 689,17
Aineet, tarvikkeet, tavarat	29 203,31	90 852,01
Avustukset	350 600,91	205 004,75
Vuokrat	286 840,38	290 429,36
Muut toimintakulut	15 487,18	17 418,01
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	5 333 957,79	6 011 923,83
TOIMINTAKATE	-204 830,82	-45 693,27
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	420,62	142,28
Muut rahoituskulut	-355,01	-689,04
Rahoitustuotot	65,61	-546,76
VUOSIKATE	-204 765,21	-46 240,03
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman muk.poistot	9 717,08	13 881,55
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	9 717,08	13 881,55
TILIKAUDEN TULOS	-214 482,29	-60 121,58
RAHASTOJEN LISÄYS/VÄHENNYS		
Rahastojen vähennys (+)	255 562,09	157 769,87
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	41 079,80	97 648,29

4.2 Rahoituslaskelma

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-204 765,21	-46 240,03
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
	-204 765,21	-46 240,03
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-204 765,21	-46 240,03
Rahoituksen rahavirta		
Muut Maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varoj. ja pääom.muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	199 277,12	206 533,43
Korottottomien velkojen muutos	-441,61	18 133,79
Rahoituksen rahavirta	198 835,51	224 667,22
Rahavarojen muutos	-5 929,70	178 427,19
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 214 679,94	2 220 609,64
Rahavarat 1.1.	2 220 609,64	2 042 182,45
	-5 929,70	178 427,19

4.3 Tase

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tase

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Peruspääoma	436 079,09	436 079,09
Koneet ja kalusto	22 673,20	32 390,28	Muut omat rahat	665 804,26	921 366,35
	22 673,20	32 390,28	Edell.tilikausien yli-/alijäämä	408 343,03	310 694,74
Sijoitukset			Tilikauden yli-/alijäämä	41 079,80	97 648,29
Osakkeet ja osuudet	7 380,29	7 380,29		1 551 306,18	1 765 788,47
	7 380,29	7 380,29			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiantot	3 928 716,31	8 668 092,11	Valtion toimeksiantot	3 928 716,31	8 668 092,11
Muut toimeksiantojen varat	5 781 458,73	5 878 103,40	Muut toimeksiantojen pääomat	5 782 104,56	5 878 749,23
	9 710 175,04	14 546 195,51		9 710 820,87	14 546 841,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VIERAS PÄÄOMA		
Saamiset			Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	47 625,30	78 211,87
Myyntisaamiset	762,44	74,70	Muut velat	82 470,81	91 245,91
Muut saamiset	282 268,35	482 233,21	Siirtovelat	845 716,10	806 796,04
	283 030,79	482 307,91		975 812,21	976 253,82
Rahoitusarvopaperit					
Rahat ja pankkisäämiset	2 214 679,94	2 220 609,64			
VASTAAVAA YHT.	12 237 939,26	17 288 883,63	VASTATTAVAA YHT.	12 237 939,26	17 288 883,63

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että tasassa Toimeksiantojen varat ja -pääomat vaihtelevat vuosittain riippuen siitä paljonko liitto on saanut välitettäviä varoja ja paljonko on maksettu hakijoille.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tulojen ja menojen jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Toimintatuotot vastualueittain	2025	2024
Luottamushenkilöhallinto,	3 808 864,02	3 737 844,99
josta jäsenkuntien maksuosuudet	3 808 864,02	3 737 844,99
Maakunnan suunnittelu ja osaaminen	4 124,71	7 424,45
Maakunnan kehittäminen ja rahoitus	581 677,43	920 079,04
Hallinto	15 009,91	16 203,69
Liiton hallinnoimat hankkeet	719 450,90	1 284 678,39
Yhteensä	5 129 126,97	5 966 230,56

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	1 235 897,89	1 658 689,17
Yhteensä	1 235 897,89	1 658 689,17

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 v
Kiinteät rak.ja laitteet	Menoj.poisto	25 %
Koneet ja kalusto	Menoj.poisto	30 %

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista

	2025	2024
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00

Rahoitustuotot ja -kulut

Ei ole olennaisia rahoituskuluja.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien muutokset	2025	2024
	Koneet ja kalusto	
	Atk-laitteet	
	2025	2024
Poistamaton hankintameno 1.1.	32 390,28	46 271,83
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	32 390,28	46 271,83
Tilikauden poisto	9 717,08	13 881,55
Poistamaton hankintam. 31.12.	22 673,20	32 390,28
Sijoitusten muutokset	Muut osakkeet ja osuudet	
	2025	2024
Hankintameno 1.1.	7380,29	7 380,29
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 380,29	7 380,29

Saamisten jaksotusperiaatteet

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Saamiset	2025	2024
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	762,44	74,70
Muut saamiset	282 268,35	482 233,21
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	13 000,00	13 000,00
Korvaus teknisestä tuesta/EAKR	6 034,27	44 688,14
Verohallinto/Alv-saamiset	25 985,43	62 597,02
Rahoitusosuudet liiton hallinnoimille hankkeille	233 289,01	357 256,36
Muut saamiset	2 078,64	2 543,69
Lounassetelisaamiset	1 881,00	2 148,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	283 030,79	482 307,91

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	436 079,09	436 079,09
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	436 079,09	436 079,09
Muut omat rahastot	2025	2024
Kehittämisrahaston pääoma 1.1.	921 366,35	1 079 136,22
Siirrot rahastoon (ed.tilik.ylijäämä)	43 162,40	0,00
Siirrot rahastosta	298 724,49	157 769,87
Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	665 804,26	921 366,35
Muut omat rahastot 31.12.	665 804,26	921 366,35
Edell. tilik. yli-/alijäämä	408 343,03	310 694,74
Tilikauden yli-/alijäämä	41 079,80	97 648,29
Oma pääoma yhteensä	1 551 306,18	1 765 788,47
Vieras pääoma	2025	2024
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot, myre	0,00	0,00
Ostovelat	47 625,30	78 211,87
Muut velat	82 470,81	91 245,91
Siirtovelat	845 716,10	806 796,04
Vieras pääoma yhteensä	975 812,21	976 253,82

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2025	2024
Lomapalkkavaraus	615 685,35	628 828,85
Projektirahoitukseen saadut ennakot	171 533,82	107 839,15

Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokravastuiden yhteismäärä:	2025	2024
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		
Katri Antell Oy	203 473,57€/V	263 117€/V
Vuokra-aika alkanut 1.8.2021		
Myöhemmin maksettavat		
Katri Antell Oy		87 705,80
Yhteensä	203 473,57	350 822,80

Leasing-vastuiden yhteismäärä:		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 116,36	5 462,40
Myöhemmin maksettavat	0,00	3 273,30
Yhteensä	3 116,36	8 735,70

Henkilöstö ja tilintarkastajien palkkiot:	2025	2024
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Maakuntajohtaja ja maakuntajohtajan toimintayksikkö	5	5
Maakunnan suunnittelu ja osaaminen		
- kokoaikaiset	13	13
- osa-aikaiset	0	0
Maakunnan kehittäminen ja rahoitus		
- kokoaikaiset	9	13
- osa-aikaiset	0	0
Hallinto		
- kokoaikaiset	12	14
- osa-aikaiset	1	1
Yhteensä	40	46

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2025	2024
Vihreät Oulu	1 608,20	2 075,70
Pohjois-Pohjanmaan vasemmisto ry	1 814,20	2 189,41
Oulun piirin sosialidemokraatit ry	2 274,33	1 737,00
Perussuomalaisen Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	599,42	790,25
Pohjois-Pohjanmaan kokoomus ry	3 978,00	3 949,00
Keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	6 387,96	4 609,37
Kristillisdemokr. Oulun paikallisos.	92,63	43,50
Oulun Sos.Dem.piiri ry	420,00	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	17 174,74	15 394,23

Tilintarkastajan palkkiot:	2025	2024
TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	6 706,47	6 733,70
Hanketarkastukset v. 2025	1 360,00	2 236,41
Yhteensä	8 066,47	8 970,11

Jäsenkuntien maksuosuudet ja peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO Vuoden 2025 maksuosuudet/omistusosuudet tilinpäätöksessä

Jäsenkuntien maksuosuudet ja peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken

	Verovuoden 2023 verotulot *) euroa	Maksuosuus yhteensä euroa	Omistusosuuksien arvo euroa	Omistusosuuk- sien arvo %
Alavieska	3 787 855	19 040,82	3033,89	0,7
Haapajärvi	12 510 291	62 886,84	9101,66	2,09
Haapavesi	10 755 411	54 065,39	8355,35	1,92
Hailuoto	1 540 026	7 741,41	1177,45	0,27
li	16 322 333	82 049,25	8676,06	1,99
Kalajoki	20 286 450	101 976,10	9815,94	2,25
Kempele	36 629 863	184 131,32	13530,08	3,1
Kuusamo	23 372 591	117 489,54	21282,33	4,88
Kärsämäki	3 709 572	18 647,31	3430,99	0,79
Liminka	17 621 773	88 581,28	5814,63	1,33
Lumijoki	2 906 574	14 610,79	1568,25	0,36
Merijärvi	1 431 136	7 194,05	1177,45	0,27
Muhos	15 196 683	76 390,82	9095,36	2,09
Nivala	16 807 680	84 488,99	11264,18	2,58
Oulainen	12 747 234	64 077,91	9296,81	2,13
Oulu	399 371 420	2 007 563,78	204283,94	46,85
Pudasjärvi	11 206 222	56 331,53	10838,84	2,49
Pyhäjoki	5 070 958	25 490,74	4006,61	0,92
Pyhäjärvi	8 458 771	42 520,62	8241,14	1,89
Pyhäntä	2 251 669	11 318,71	2153,45	0,49
Raahe	50 967 048	256 201,61	37492,56	8,6
Reisjärvi	4 360 407	21 918,93	3391,66	0,78
Sievi	8 585 991	43 160,14	4541,63	1,04
Siikajoki	8 485 334	42 654,15	6455,55	1,48
Siikalatva	7 981 506	40 121,51	8002,36	1,84
Taivalkoski	5 618 602	28 243,64	5923,05	1,36
Tyrnävä	10 176 145	51 153,54	4570,37	1,05
Utajärvi	3 665 713	18 426,84	3800,36	0,87
Vaala	3 876 723	19 487,54
Ylivieska	32 008 155	160 898,88	15757,15	3,61
POHJOIS-POHJAN- MAA	757 710 133	3 808 864,00	436079,09	100

*) Lähde: Verovuoden 2023 kunnallis- ja yhteisöverot , Verohallinto

6

Luettelot ja selvitykset

Käytetyt kirjanpitokirjat v. 2025

Päiväkirja

Pääkirja

Tasekirja

Tase

Tuloslaskelma

Rahoituslaskelma

Toteutusvertailu

Investointierittely

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Atk-palkkakirjanpito

Luettelo vuonna 2025 käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytys

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Tasekirja	sähköinen arkisto / sidottu
Tase	sähköinen arkisto
Tuloslaskelma	sähköinen arkisto
Rahoituslaskelma	sähköinen arkisto
Toteutusvertailu	sähköinen arkisto
Investointierittely	sähköinen arkisto
Myyntireskontra	sähköinen arkisto
Ostoreskontra	sähköinen arkisto
Atk -palkkakirjanpito	sähköinen arkisto

EU-rahoitteisten hankkeiden osalta noudatetaan omaa erillistä lainsäädäntöä.

Käytetyt kirjanpitokirjat ja tililuettelot säilytetään taloushallinnon arkistossa 10 vuotta tilikauden päätymisestä.

Tasekirja säilytetään sähköisesti pysyvästi.

Käytetyt tositelajit 1.1.-31.12.2025:

30 Pankkitositteet

32 Ostolaskut P2P

35 Ostolaskujen maksut

40 Myres viitesuoritukset

41 Myres käsintall. suoritukset

42 Intime yleislaskutus

44 Intime Web-laskutus

63 eMemo Payments

80 Web-muistiotosite

81 Käsinkirjatut muistiot

82 Matkalaskut

84 Palkkositteet

98 Sisäisen laskennan tulos

T1 Tilinpäätösarvio

7

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Maakuntahallitus on kokouksessaan 16.3.2026 § xx hyväksynyt osaltaan vuoden 2025 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja jättänyt sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oulussa 16. päivänä maaliskuuta 2026

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO
Maakuntahallitus

Lauri Nikula
maakuntahallituksen puheenjohtaja

Esa Aalto	Jarmo Haapaniemi
Miika Heikkilä	Pia Hiltunen
Kaarina Kailo	Antti Kangas
Elina Kempainen	Mikko Korkeakoski
Pirkko Mattila	Timo Mehtälä
Sari Nurro	Marjut Suviaro

Jussi Rämetsä
maakuntajohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oulussa sähköisen allekirjoituksen päivänä

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy

Marko Paasovaara
JHT, KHT, KRT

